

Kishíró

TORDASI

2008. június
E-mail: polgarmester@tordas.hu

ÖNKORMÁNYZATI LAP

XX. évfolyam 3. szám
www.tordas.hu

KEDVES TORDASIAK!

Mozgalmas volt Tordason a tavaszi időszak. Szinte kéthetente vehettünk részt újabb és újabb programon. Volt Majális-Sportnapok rendezvény, Bárka Zenei Fesztivál, Trianon megemlékezés, Kormorán koncert, Tordasi Kulturális Fórum a Művészeti Iskola évről-évre műsorával, Szent Dobok Hangja és volt igazgató választás. Nem panaszkodhatott a növényvilág sem, hiszen oly bőven volt eső, hogy alig győztük vágni a fűvet és irtani a gazokat. Viszont ennek eredményeként szép pázsitunk lett és bőséges termés ígérkezik. Hasonlóan folyik a munka az Önkormányzatnál is. Havonta több pályázatot adunk be a siker reményében. A Képviselő-testület feladata kettős: a pénzügyi helyzet stabilizálása, és közben a felmerülő problémák megoldása. Köszönöm a hivatal dolgozóinak és a körjegyző úrnak a munkáját, melyet a nehézségek (helyettesítések, pénzügyes kolléga távozása) közepette önfeláldozóan végeznek.

Nyugdíjba vonulása alkalmából köszönöm Dr. Pápainé Szabadi Katalinnak a falu szolgálatában töltött, több évtizedes munkáját. Új kolléganőnk, Pásztorné Takács Zsuzsanna április 21-től látja el a pénzügyi előadói teendőket.

A márciusi összefogás azonban hamar szertefoszlott az igazgatóválasztás során kialakult (kialakított) hangulattal. Névtelen levelek árasztották el postaládáinkat, és a szenzációra mindig éhes médiát. A néhány ember és a média által terjesztett hazugságokat hamar elhitte a falu és a szülők egy része. Sokan nem vizsgálták a hírek igazságtartalmát, mindent elhittek, amit láttak, hallottak. Megtapasztalhattuk, hogy milyen az, ha valami egészen más történik a szeretet áradása helyett. Az események szereplőiként átéljük, hogy kiforgatták, elferdítették az általunk elmondottakat. Sajnos ilyen a világ. Rajtunk múlik, hogy jobba, emberibbé tesszük-e.

Ha az energiákat egyesítenénk és odaállnánk a Képviselő-testület elképzelései mellé, már sokkal előbbre tarthatnánk. A képviselők az itt élők, a település egészének érdekeit szem előtt tartva Tordas fejlődéséért dolgoznak. Szükségünk van mindazokra, akik ugyanezt szeretnék. Át kell lépniük az akadályozókon és újra létre kell hoznunk azt az összefogást, ami már többször képes volt igazi értékeket létrehozni a faluban.

Köszönöm a sok segítséget és támogatást, amit eddig kaptunk, és várom azok jelentkezését, akik tenni szeretnének településünkért. Idén nyáron többször szervezünk olyan munkákat, melyhez az Önök segítségét várjuk. Kérjük, figyeljék a hirdetőtáblákat, és a postaládáikat!

A nyár a pihenés időszaka is, ezért mindenkinek jó nyaralást kívánok!

Juhász Csaba polgármester

Trianon megemlékezés

Az egyetlen dolog az az, hogy mindenki, aki a magyar politikai nemzet részének, tagjának tekinti magát, az vegye magára az ezzel járó terheket, és azzal, hogy valaki ezt a terhet magára veszi, ezzel egyúttal a Trianonnal összefonódott balvérgzetnek a szellemét, a gonosz kísértetét is ledobja magáról.

Hölgyeim és Uraim, Kedves Testvéreim!

Trianonról beszélünk, a nemzetünket ért egyik legnagyobb traumáról, amelyet fel kell dolgoznunk.

Egy XIX. századi, de a XX. századot meghatározó filozófus azt mondta, hogy „ami nem öl meg engem, az erősebbé tesz” és nézzünk körül, hogy mit látunk! Nagyon nagy csapás volt az, amit a nemzet Trianonnal elszenvedett. Túléltük, de milyen állapotban! December 5-én a diagnózis egyértelműen megszületett.

Június havi mottó:

„Az igazság olyan mint az arany, nem termelhető, csupán a nem-arany elmosásával található.” - Lev Tolsztoj

Súlyos gerincsérülést szenvedett ez a nemzet, mert valóban sokan mindenféle bántalmat elszenvedtünk már akár testi, akár lelki bántalmakról legyen szó, de az ember összeszedi magát, túlteszi magát rajta és akár erősebb, edzettebb is lehet utána. Kívéve, ha a gerince törik el, akkor hiába élte túl, marad a nyomorék lét. És mi ez a nyomorék lét, amikor az ember már saját magán sem tud segíteni? Amikor magában tesz kárt, anélkül, hogy mások ártnának neki. Mert hiszen minden sorscsapás vagy annak a következménye, hogy nem volt szerencsénk, vagy annak, hogy gyengék voltunk, vagy a kettő keveréke.

Mondhatjuk azt, hogy Trianonkor nem volt szerencsénk. Nem volt szerencsénk, ráadásul gyengék is voltunk, nem tudunk harcolni, hogy ezt a szerencsétlenséget mérsékeljük. No, de mit mondjunk a népszavazásra, amikor senki nem kényszerített egyetlen magyar embert sem, hogy megtagadja nemzetársait. Amivel nem minket bántott, akiket kitalált, kikiáltott szegény rokonok és jelképesen lerügött magáról, hanem bizonyítványt állított ki saját mivoltáról, kivoltáról, hiszen egy ember csak akkor lehet valaki, ha tartozik egy közösséghez. Akkor lehet valaki, ha az a közösség, amihez tartozik a nemzetragot viseli. Olyan közösséget, amely államot képes fenntartani, amely képes fenntartani intézményrendszert, kultúrát, nyelvet, emlékszik a saját történelmére.

Azok az emberek, akik nem egy nemzet tagjai, hanem csak egy népei, előbb-utóbb más nemzetekbe olvadnak bele. Azt, hogy egy nemzet tagjai vagyunk, azt időről-időre fel kell mutatni, arról tanúságot kell tenni. Elmenni a legközelebbi szavazóhelyiségig és szavazni igennel a népszavazáson, vagy akár szavazni egy magyar pártra Szerbiában vagy Ukrajnában, vagy bárhol máshol.

Ez nem a legnehezebb tanúságtétel, amit a sors elénk állít. De ennek megfelelően a szám az bizonyítvány, és az a szám az diagnózis. De mégis elmondhatjuk azt is, hogy nemcsak azoknak a számát ismerjük, akik nem mentek el, akik nem íratják Kárpátalján magyar iskolába a gyerekeiket, vagy Felvidéken. Akik elmennek és szerb pártra szavaznak, nemcsak az ő számuk van meg, hanem megvan azoknak a száma, és fel van azoknak a neve is írva valahol, akik elmennek és tanúságot tesznek amellest, hogy a magyar nemzetnek a lelke, egy szűkebb közösségben, a magyar etnikumnál szűkebb közösségben,

a magyar politikai nemzet tagjainak a lelkében még igen is él. És ez az, ami reményt ad, mert mindig kevesen voltak azok, akik halálosan komolyan vették a nemzet és a haza becsületét.

De az, hogy ez a kevés ember, a kiválasztott kevesek összetartsanak, ismerjék egymást, bízzanak magukban, ez a feltétel teljesíthető. Ezt a közösséget meg lehet szervezni, ezt a közösséget fel lehet sorakoztatni ék alakban, hogy a magyarságért folytatott küzdelmekben helytálljon.

A számarányunk nem túl jó. Ha összeszámoljuk azokat, akik magyar etnikumúak, de nem számít nekik a nemzet, legfeljebb megkérdézik, mennyiért adhatják el a szavazatukat és azokat, akik azt mondják, hogy első a haza becsülete, ez az arány nem lesz túl jó. De mégis van ez a másik közösség, itt vagyunk mi, itt vagyunk a magyar politikai nemzetnek a tagjai és képesek leszünk majd rá, hogy segítsünk a nemzet tudatában fogyatékkal élő magyarjainknak is. Lesznek ehhez még nekünk hatalmi eszközeink is. Mert az, hogy milyen eszközök vannak a kezünkben, nagyrészt a történelemnek a forgandó szerencsén múlik, és ez a kerék fordulhat még szerencsésen is. Ez azonban nem rajtunk múlik, vagy igen kevéssé múlik csak rajtunk.

Rajtunk az múlik, hogy hányan lesznek csatarendben felsorakozva a következő próbatételkor, és akik fel lesznek sorakozva, azok egymáshoz képest a maguk helyén állnak-e. Aki parancsnokolni való, az parancsnok lesz-e, akinek meg dobszóra kell menetelni, az meg ott fog-e állni a sorban, ahol a helye van? Ez az, ami rajtunk múlik.

Amikor arról van szó, hogy fel kell dolgoznunk Trianont, akkor az nem azt jelenti, hogy még egyszer végig búsuljunk, azt hogy mennyire nem volt szerencsénk. Máskor is ért már minket szerencsétlenség, és más nemzeteket is sújtott balsors. Ahogy balsors sújtott, úgy lehet szerencsénk is. Hanem ha a tanulságot akarjuk levonni, és fel akarjuk dolgozni azt a csapást, ami történt, akkor a gerincet kell összeforrasztani, akkor a tartást kell kiegyenesíteni és nem borongani, és nem félni semmitől.

Legfeljebb egy dolgon aggódnunk, hogy vajon mi hogy állunk helyt a mi próbatételeinkben, és hogy ránk ne mondják azt, hogy szerencsénk volt, vagy nem volt szerencsénk. Azt sem, hogy még lejjebb sülyedtek a szerencsétlenségben, mert gyengék voltak, vagy hiába volt szerencsénk, mert nem volt elég a markuk szorítása, hogy azt megragadják.

Nincsenek örök kudarcok, és nincsenek jóvátehetetlen veszteségek. Egy jóvátehetetlen veszteség van, az össze nem forrott gerinc.

Magyar testvéreim, akik úgy érzitek, hogy a politikai nemzet tagjai vagytok! Együtt képesek vagyunk gerincet alkotni, hogy a többi részt elbírnak? Ezen múlik, hogy hová tegyük Trianont. Ha azt tudjuk mondani, hogy igen, mi egymásba illeszkedve megint az egyenes gerincet alkotjuk, akkor mindentől függetlenül meghaladtuk, meghaladhatjuk ezt a traumát. Ha pedig nem, akkor nem lesz dicső nemzetihalál, hanem szálnalmas, magatehetetlen vergődés lesz.

De meg tudjuk egymást ismerni arról Kedves Testvéreim, hogy ki választja inkább a kilátástalannak tűnő küzdelmet csak azért, hogy ne kelljen azt mondani, hogy én a szálnalmas, tehetetlen vergődésben veszek részt. Megismerjük egymást erről? Fegyverbe tudjuk jelképes értelemben szólítani ezeket? Meg tudjuk egymáshoz képest a szerepeket határozni, hogy ki mit csinál?

Kedves Barátaim, ez a nemzet szilánkokra szakadt, én a kárpátaljai szilánkért tartozom felelősséggel, nem az összes emberért, de akik így gondolkodnak, azoknak a nevében beszélhetek. A mi becsületünk, függetlenül attól, hogy hogyan alakulnak a dolgok Ukrajnában, nincs veszélyben. A magunkét megtesszük. Ennél többet nem kívánhatok másoktól, senkitől.

Az egyetlen dolog az az, hogy mindenki, aki a magyar politikai nemzet részének, tagjának tekinti magát, az vegye magára az ezzel járó terheket, és azzal, hogy valaki ezt a terhet magára veszi, ezzel egyúttal a Trianonnal összefonódott balvégetnek a szellemét, a gonosz kísértetét is ledobja magáról.

(Kovács Miklós, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, ukrán parlamenti képviselő 2008. június 6-án Tordason elhangzott beszédének szerkesztett változata)

Önkormányzati hírek

Együttes testületi ülés, 2008. április 29.

Az ülésen Tordas és Gyúró Képviselő-testületei elfogadták a Gézengúz óvoda és a Sajnovics János Egyesített Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 2007. évi működéséről szóló beszámolókat. Módosították a Gyúró-Tordas Körjegyzőség 2007. évi költségvetését, majd elfogadták a 2007. évi gazdálkodásáról készített beszámolóját is. További információszerezés elnapolták a közös fenntartású óvoda jövőjéről való döntést. Szavaztak több, a kistérség által beadandó pályázatról. A sport feladatokkal kiegészítve módosították a társulási megállapodást.

Testületi ülés, 2008. április 29.

Az együttes ülést követően a képviselők elfogadták a polgármesternek az önkormányzat tájékoztatási rendszeréről és az Öreghegyi lakcím bejelentésének kérdésköréről szóló interpellációra adott válaszát. A könyvvizsgáló jelenlétében elkezdtek a 2007. évi zárszámadás tárgyalását. Ezután az idei évre tervezett beruházások miatt módosították az Önkormányzat 2008. évi költségvetését. Megtárgyalta a testület három képviselő indítványát, miszerint helyezzenek hatályon kívül 3, a téglagyárral kapcsolatos korábbi határozatot. Mivel hatálya a határozatoknak nincs, valamint végrehajtásuk is megtörtént, nem vonták vissza a képviselők a korábbi határozatokat. Döntött a testület a kóbor kutyák befogásáról szóló szerződés aláírásáról, a szelektív hulladékgyűjtő szigetek új helyéről (a Sajnovics tér helyett a szociális otthon melletti parkolóban). Nem értett egyet a Képviselő-testület a Közigazgatási Hivatal törvényességi észrevételével. Megbízta a testület az alpolgármestert, hogy kezdjen tárgyalásokat a Csupor Gyűjtemény tordasi részének Tordason történő állandó bemutatására vonatkozó megállapodás előkészítéséről, majd úgy döntöttek a képviselők, hogy az önrész biztosításával támogatnak egy nyári táborozásról szóló pályázatot.

Rendkívüli testületi ülés, 2008. május 14.

A Képviselő-testület döntött arról, hogy megpályázza egy háromcsoportos óvoda tervezésének a költségeit. Így „a helyi önkormányzati feladatellátás színvonalának javítását eredményező fejlesztések” (HÓF CEDE) támogatására pályázatot nyújt be. A tervezés összköltsége 5,5 millió Ft, ebből az önrész 2,2 millió Ft.

Együttes testületi ülés (zárt), 2008. május 22.

A testületek zárt ülésen meghallgatták a Sajnovics János Egyesített Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatói állására jelentkező pályázókat. Az iskola alkalmazotti közösségének javaslatait, valamint a jelentkezők beadott pályázatait figyelembe véve döntöttek az igazgató személyéről. A tordasi testület részéről Kosaras Péter Ákos kapta meg a minősített többség szavazatait, a gyúrói képviselők egyik jelölt mellett sem döntöttek.

Együttes testületi ülés (nyílt), 2008. május 22.

A képviselők a nevelőtestületek és az oktatási szakértő előzetes véleménye alapján úgy határoztak, hogy az óvodákat a kistérségi Szent László Regionális Óvoda tagintézményeiként kívánják tovább működtetni.

Testületi ülés, 2008. május 22.

Az együttes testületi ülés után a Képviselő-testület elfogadta az Önkormányzat 2007. évi költségvetési és a belső ellenőrzésről szóló beszámolóját. Döntött arról, hogy a Víziközmű Társulatnak a Petőfi Sándor Művelődési Házban megtartandó üléseire a bérleti díjat elengedi. Nem nevezte el a Képviselő-

testület az Öreghegy útjait, kérelemre újratárgyalta és ismét elvetette a korábbi indítványt, miszerint helyezzenek hatályon kívül a téglagyárral kapcsolatosan meghozott 3 határozatot. Ez után a korábbi döntésük kiegészítéseként módosították a településfejlesztési koncepciót úgy, hogy igény szerint üdülőterületek is kialakíthatók lehessenek. Döntöttek a képviselők arról, hogy 1 hónap próbaidőre üzemeltetnek egy telefont, amely mindig az éppen szolgálatot teljesítő rendőrfőkapitányautóban csörögne ki.

Rendkívüli testületi ülés, 2008. június 3.

A képviselők a Gyúró felé vezető út melletti lakópark utcáit „Gyúrói út”-nak nevezték el.

FELHÍVÁS

Felhívom figyelmüket, hogy a legagresszívabb allergiát okozó gyomnövények nyár közepétől veszélyeztethetik az egészségünket virágzásukkal, ezért időben el kell kezdeni a megfelelő védekezést.

Kérek minden ingatlantulajdonost, -kezelőt és használót, hogy ingatlanuk kertjét, az ingatlan előtti járda és a kocsiuút közötti zöld sávot rendszeresen kaszálják, megelőzve ezzel az allergia kialakulását, illetve elősegítve a rendezett, esztétikus környezet kialakítását.

Különösen fontos a parlagfű irtása, ami a legtöbb embernek okoz allergiás tüneteket. A parlagfű elleni leghatásosabb védekezés a gyökerestül történő kihúzás, illetve a virágzás előtt végzett többszöri kaszálás.

Felhívom figyelmüket, hogy a jogszabályok szerint a parlagfű-mentesítést legkésőbb az adott év június 30. napjáig el kell végeznie a kezelőnek, tulajdonosnak. A növényvédelmi szabályok megsértése esetén növényvédelmi bírságot kell kiszabni, melynek összege 20 000 - 5 millió forint között alakulhat. A hatóság (külsőterületen a Növény- és Talajvédelmi Szolgálat, belterületen a jegyző) a fertőzött területre előzetes felszólítás nélkül közérdekű védekezést rendelhet el, melynek eljárási és végrehajtási költségei a földhasználót terhelik, és nem fizetés esetén közzadók módjára behajthatók.

Dr. Matota Kornél
körjegyző

TÁJÉKOZTATÁS

Ezúton tájékoztatom a Tisztelt Olvasókat, hogy a település jelenleg érvényben lévő szerkezeti tervében és a Helyi Építési Szabályzatában NINCS KIJELELVÉ BÁNYATERÜLET Tordas közigazgatási területén. Az iparterületre vonatkozóan a 2005-ben elfogadott szabályozás van érvényben.

Dr. Matota Kornél
körjegyző

SZÍNPADFELÚJÍTÁS

Tavasszal a szabadtéri színpad elhasználódott tetőszerkezetének évek óta halogatott cseréje megtörtént. A régi, számtalan helyen beázó faborítást elbontottuk, új lambéria burkolatot és a tenisz klubházzal azonos bitumenes zsindefedést kapott a színpad tetőszerkezete. Köszönöm Pável Vilmos és Zéman Attila kiváló munkáját, akik ezt a munkát elvégezték, valamint Popelka István, Bosnyák János, Farkas Péter, Minárovits Sándor és Bradák József kitartását, akik közben ebben a nehezebb, tavaszi időszakban helytálltak a település közterületeinek és sporttelepének karbantartásában. A karbantartók - a napi feladatokon kívül - nyáron kicserélik még a színpad elkorhadt padozatát, és megépítik a sporttelepet az iskola alatti udvarral összekötő hidat. Köszönjük Erdélyi Gábornak a padozatra és a híd faanyagára, valamint Cselikovics Jánosnak a színpad lambéria burkolatára tett nagylelkű adományait és Kovács Árpádnak az alapanyagok szállításában nyújtott segítségét.

Juhász Csaba polgármester

utána

előtte

Kormorán koncert 2008. június 6-án, a megújult szabadtéri színpadon

Az Európai Unió: áldás-e vagy csapás?

Ebben a végtelenül elrontott helyzetben felmerül a kérdés, hogy vajon teljesen megalapozatlanul gondoltuk, hogy Magyarországnak csatlakoznia kell az Európai Unióhoz? Nem.

A legfontosabb megfontolások, a nemzet fennmaradásának szempontja mindenképpen egy euro-atlanti integrációt követel tőlünk.

Magyarország középkori függetlenségét és erejét felmutató utolsó magyar uralkodó emlékévében vagyunk. 550 éve lépett trónra közakaratóból Mátyás király. Az ő uralma mindig is eszményképe kell legyen egy olyan közérdekű kormányzásnak, mely képes óriási világerők között fenntartani nemzetünket.

Ezek a világerők Mátyás halála után felmorzsolgatták országunkat. Tették volna nemzetünkkel is, ha nincs bennünk valami egészen elképzelhetetlen ellenállás.

Országunk is azért került a sarkuk alá, mert az ország vezetői olyan uralkodót kerestek, akinek üstökét markukban tartják. Mohácsnál és Mohács után életükkel fizettek a kicsinyes önérdekért.

Kemény volt Mátyás uralma? Igen. De érdekünket szolgálta és rendet tartott fenn az országban.

Az idegen pénzügyi és katonai hatalmak viszont kirabolták országunkat.

Tessék végiggondolni: mi a jobb? Közterheket vállalni vagy egyéni haszonszerzésből tönkretenni a közösséget, amire tartozunk?

A több mint 400 éves Habsburg uralom, Magyarország alávetése idegen érdekeknek, központosított magyar-ellenes politika, s a több, mint 40 éves szovjet gyarmatosításunk persze érthetővé teszi függetlenség iránti vágyunkat.

Mégis, amikor kiszabadultunk a rabszolgaságból, és bár nemzetünkben megcsorbítottan, de kezünkbe vehettük saját sorsunkat, amellel döntöttünk, hogy elindulunk Európa és az atlanti világ felé.

Tettük ezt azért, mert ezzel éreztünk közösséget. Annyira, hogy a keleti tömbben létünk ellenére jelentős lökést adtunk a Római Szerződés 1957. márciusi létrehozásához.

Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése pedig 1957. november 19-én ünnepélyesen hivatkozott a magyar szabadságharcosok felhívására, miszerint: „Magyarországért és Európáért készülünk meghalni”. Épp úgy, mint a 150 éves hódoltság idején végvári őseink.

Bízunk egy euro-atlanti világban, mert emlékezetünkben volt az Egyesült Államok bölcs döntése a II. világháború után, amikor Marshall-segéllyel talpra állította Nyugat-Európa gazdaságát és ezzel tartós szövetségeket szerzett magának is.

És tudtuk, hogy az európai közösség építése nemcsak a gazdasági együttműködést jelenti, hanem mögötte megjelenik a kereszténydemokrata politikusok alkotta kép az emberi közösségről, és annak közgazdaságban megjelenő képe: a szociális piacgazdaság.

Egyébként tudják-e, hölgyeim és uraim, hogy jelenlegi alkotmányunk épp ezt írja elő? Benne van, hogy szociális piacgazdaságot kívánunk megvalósítani! Olyan kormányprogram, amelyik nem ezt tartalmazza, így eleve alkotmány-ellenes!

Ma már, amikor túl vagyunk a nagy csatlakozáson – tényleg nagy, mert 10 állam egyszerre azelőtt sosem bővítette az európai közösséget – sok mindent másként látunk. De miért? Mert mást tapasztaltunk. Nem a keresztény alapú testvériséget, hanem a haszonszerzés mindenek fölé voltát. Sokan mondják ezért, hogy nem szabad továbblépni az integrációban, hiszen az kifoszt minket! Sokan egyenesen úgy élik meg, mint új gyarmatosítást. Nem minden alap nélkül.

A rendszerváltozásokor volt egy eladósodott államunk. Ma pedig van egy sokkalta jobban eladósodott állam, amelynek már tulajdona is alig van. Eltűnt a köztulajdon, és ma már azok a részei is magántulajdonba kerültek vagy kerülnek, amelyek az életünk, a családjaink közös létének újratermeléséhez szükségesek. Sőt eladósodtak önkormányzataink, és devizában

adósodnak el a magyar családok. Az egykori adósság nemcsak megsokszorozódott, de szét is terült mindenkire.

Ilyen körülmények között mit jelent nekünk az Unió négyes szabadsága: az áruk, személyek, szolgáltatások és a tőke szabad áramlása? Azt hogy kicsúszik kezünkől maradék országunk földje, hogy képzett és fiatal munkaerőnk elszívja a boldogabb világ, hogy megkapjuk a világ szemetét, hogy teljesen versenyeptelenné válunk.

Ezt akartuk? Dehogyan! Hát mi az, ami minket ilyen helyzetbe hozott?

- Mindenek előtt az európai demokrácia nem csökkenő hiányossága. Amikor kiderült, hogy az Európai Konventben kidolgozott Alkotmánytervezést nem lehet népszavazással elfogadtatni, akkor ezen a téren újabb törés vált nyilvánvalóvá. A jelenlegi francia köztársasági elnök, mint harcos demokrata, megválasztása előtt még azon a véleményen volt, hogy a franciák egyértelmű elutasító üzenetét számításba akarja venni. Megválasztása után viszont a francia parlamentben elfogadta egy olyan szerződést, amelyet az elnöknek népszavazásra, ahogy és amennyiben ezt megszavazzák a tagállamok parlamentjei, nehéz nem egyet érteni az olyan értékeléssel, mely szerint az érintett kormányok és parlamentek nem akarják meghallgatni saját választópolgáruik véleményét. És joggal merül föl a kérdés, hogy akkor kiket vagy kit képviselnek...

- Másik ok, ami minket ilyen helyzetbe hozott: Magyarország gyarmati múltjából fakadó kiszolgáltatottsága. Az, hogy egyrészt politikai osztályunk nyomás-álló képessége gyenge, és a szélesebb közérdek iránti közömbössége nagyfokú. Másik oldalon viszont a nép nagy tömegei megszokták a kiszolgáltatottságot. Érdekérvényesítő képességük, tapasztalatuk nincs. Mondhatom, hogy az egyéni egérutak keresése mellett az utóbbi időszak súlyos tapasztalatainak hatására éppen most léptek az közös érdekérvényesítés rögs útjára. Hogy ennek nem feltétlenül kell így lennie, ahhoz elég ha a lengyelekre nézünk. Ők sokkal elégedettebbek az Eu-tagsággal. De az ő kormányaik elviselték, ha rosszat írt makacs érdekérvényesítésükről az európai sajtó, s lengyel nép mind a mai napig a Szolidaritás-mozgalom történelmi sikerének tudatában rendszeresen és erőteljesen képes kiállni a közösség érdekeiért.

Ugyanakkor mindenki tudja, hogy a magyar parlament úgy fogadta el az u.n. „reform-szerződést”, hogy a szövege nem volt ismert. Mert igaz, hogy ennek anyaga jól hajaz a megbukott Alkotmánytervezésre, de azért mégis azt 356 helyen módosítja, s tartalmaz 13 jegyzőkönyvet, 65 nyilatkozatot és egy függelékkel. En az elsősorban ezért nem voltam hajlandó megszavazni. Sőt ha valaki most felmegy a Külügyminisztérium honlapjára és megkeresi „Az Európai Unióról szóló szerződés és az EU működéséről szóló szerződés” anyagát, amelyet már 2007. december 13-án aláírtak nevünkben Lisszabonban, akkor a következő olvashatja: „Az itt közölt szöveg az állampolgárok tájékoztatására készült, és nem tekinthető a Szerződések hivatalos változatának. A szöveg semmiben nem köti az Európai Unió intézményeit, a Magyar Köztársaság Kormányát vagy Külügyminisztériumát.”!

Ebben a végtelenül elrontott helyzetben felmerül a kérdés, hogy vajon teljesen megalapozatlanul gondoltuk, hogy Magyarországnak csatlakoznia kell az Európai Unióhoz? Nem.

A legfontosabb megfontolások, a nemzet fennmaradásának szempontja mindenképpen egy euro-atlanti integrációt követel tőlünk.

Hiszen mi lehet minden emberi közösség legfontosabb szempontja: az, hogy biztonságban éljen, s ha lehet gyarapodjék.

Ha valaki rátekin a térképre és végiggondolja helyzetünket, akkor nyilvánvalóvá válik számára, hogy Magyarországnak elsősorban érdeke, hogy visszatérjen olyan népek családjába, akikkel a történelem folyamán közös célokat vallott, közös a vallása és közegek a demokráciáról vallott nézetei – sőt ha lehet, gyakorlata is.

Ennek igenis megfelelőek az EU alapelvei. Más dolog a gyakorlat, s különösen azután, hogy a szép elveket megvalósító országokat nem fenyegeti a kommunista felforgatás. Azóta mintha a szociális törekvések valahogy elhalványodtak volna. Ritkábban halljuk azt a szót, hogy mit kíván az ember és gyakrabban, hogy mit kíván a piac. Ezzel megnőtt az együttműködő országok között a feszültség, amit az integráció fokozásával igyekeznek ellensúlyozni.

Szomszédunkban pedig újraépül egy nagy hatalom, és annak demokrácia-felfogása mindenesetre eltér a miénktől. Irak amerikai megrohanása erőssé tette Oroszországot és Iránt. Az olaj árának ezzel kapcsolatos rohamos emelkedése ugyancsak nehéz helyzetbe hozza az európai demokráciákat.

Egy ilyen kicsiny, védhetetlen határokkal rendelkező, népességében csökkenő, keresztúton fekvő országnak – amely még honvédelmét is tönkre hagyta tenni - együttműködésre van szüksége. Ha füttyülünk a világra, magunkat verjük agyon. Magyarországnak hatékony, együttműködő európai közösségi szerkezetre van szüksége, amely hajlandó végre védeni a nemzeti-nemzetiségi közösségeket, s amely fenntartja a tagállamok egyenjogúságát, valamint a döntésmegosztást. Az Európai Konventben, - tudom, mert részt vettem a munkájában - még egyetértés volt ezekben, de abban is, hogy nem építhetők le Európai kialakult jóléti intézményei, hogy nem szüntetjük meg a közszolgáltatások állami ellenőrzés alatt tartását, és hogy az egységesülés folyamatában fenntartani törekszünk az európai jóléti modellt.

A csatlakozás folyamatában sokszor hallhattuk, hogy az európai integráció az egyetlen lehetőség arra, hogy beleszóljunk a rólunk vagy rólunk is hozott döntésekbe. Azóta sokszorta tapasztalhattuk, hogy a nagyon nagy baj azonban az, ha nem szólunk bele!

Ha elfogadjuk a Brüsszelben felvetődött minden ötletet úgy, mintha azok Moszkva ukázai lennének. Ha személyes vagy csoportérdekből kiszolgáltatjuk a közvagyon, semmibe vesszük a közérdeket.

Én is csalódott vagyok és szégyellem magamat, ha a parlamenti pártok országos körútjára emlékezem, amelyben Magyarország eredményes uniós csatlakozásának képét rajzoltuk az emberek elé. Első előadásom arról szólt, hogy az uniós gazdag országok lehetünk. (Hát nem lettünk.) Igaz, beszédemben hangsúlyoztam: „Azonban azt szeretnénk, hogy Magyarország úgy legyen gazdag, ahogy a nyugat-európai országok, és nem úgy, mint egyes harmadik világbeli államok, ahol nagy az egy főre eső jövedelem, csakhogy ezt egyáltalán nem osztják szét.” (Pedig ez történt.)

Merem állítani, hogy rossz tapasztalataink nem arról szólnak, hogy Európa gyarmatosítja Magyarországot, hanem arról, hogy a magyarországi rendszerváltozás nyertesei kiszolgáltatták és kiszolgáltatják országunkat. Nemzetközi kapcsolatokban a szép elvek mindig is csak addig hatékonyak, amíg kemény érdekekbe nem ütköznek (példa erre a csecsen kérdés vagy Tibet).

Ezzel csak megfelelő ellenőrző képes megbirkózni. Szerencsére látok reményt. 2006 szeptembere (a Kossuth téri tüntetések - szerk.) óta felébredőben van a magyar társadalom. Egyre többen és egyre többször fejezik ki közös kívánságaikat. Ahogy Wass Albert mondaná:

És üzenem mindenkinek,
testvérnek, rokonnak, idegennek,
gonosznak, jónak, hűségeseznek és alávalónak,
annak, akit a fájás űz és annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak:
vigyázzatok és imádkozzatok!
Valahol fönt a magos ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok

(Elhangzott a Fejér megyei Megyenap alkalmából rendezett „Együtt a sokféleségben” c. konferencián, 2008. május 24-én.)

Dr. Kelemen András országgyűlési képviselő

A fa élő érték, de az ára is meghatározható...

Tordason a védett Dréher-fasorban (Gesztenye sor) április végén kivágtak egy 15 éves vadgesztenye fát baltával, térd magasságban. A gallyakat és a törzs-csonkot a helyszínen hagyták.

A tettes – sajnálatunkra – eddig nem került elő.

Mi tordasiak büszkéek vagyunk a még ma is nagy díszítő és kultúrártékkal bíró gesztenye allénkra.

Az elpusztult fákat időről-időre újjakkal pótolták, ezért a pótlások különböző korúak. A most kivágott egyed életkorát 15 évre becsüljük.

Dr. Radó Dezső, a nagymúltú Fővárosi Kertészeti Vállalat volt igazgatója, fák erőskezü védelője 1976-ban kidolgozott egy módszert, amelynek alapján minden növénynek – a gyepől az idős védett fáig – meghatározható az eszmei ára.

Most, hogy mindenki tisztában legyen a minket ért sunyi, lelkiismeretlen rombolás pénzbeni értékével, ismertetem azt a minden tordasi lakoshoz eljuttatott Kisbíróban. Csak az összeget tudom kiszámolni, mert az értéke nem felbecsülhető.

Ez a gesztenyefa nagyjából 15 éven keresztül nőtt szép ifjú fává. Gondos kezek ültették, öntözték, ápolták (növényvédelem), kaszáltak alatta. Élhetett volna akár 150 évig is, hiszen a gesztenyesorok első egyedei még csak közel 100 évesek. Ha gondoskodunk a szakszerű metszésükről, növényvédelmükről, ebben a légszennyezett mai világunkban is élhetnek még akár 50-60 esztendeig is.

A 15 éves vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) pénzbeni értéke a következő:

Ha a 4 éves faiskolai csemete ára 3 000 Ft, akkor a 15 éves fiatal fa ára 90 000 Ft.

Az ép koronájú, védett fa 1,4-es szorzóval 126 000 Ft pénzüsszeget ér.

Tehát az a vandál, önző alak, aki kivágta a falu közösségének védett fáját, 126 000 Ft-tal tett minket szegényebbé. Az eszmei és érzelmi kárunkat csupán egy szomorú sóhajként tudom Önökkel közölni.

Felhívom a kedves tordasiak figyelmét arra, hogy az Önkormányzat elfogadta, és első helyi rendeletébe beépítette a fák védelméről szóló 21/1970. (VI. 21) sz. Kormányrendeletet, melyet többszöri változtatás után 2001. X. 17-én életbe lépő kormányrendelet megerősített.

Ennek az egyik pontja az, hogy minden közterületen lévő fát – azt is, amit mi ültettünk a házuk elé – csak a jegyzőhöz benyújtott fakivágási engedély benyújtása, annak tudomásul vétele után vágathatjuk ki. A fa pótlását, annak mértékét a jegyző a helyi rendeletnek értelmében előírja. Mindezek elmulasztása esetén pénzbírság szabható ki a Radó-féle faérték meghatározás szerint.

Jól gondolja meg mindenki, mikor fog kezébe fejszét, fűrész, láncfűrész közterületi fa kivágásának szándékával!

Bottáné Böröczffy Erzsébet (Babi)
30 éve Tordason élő kertépítész mérnök

Ki nem fizeti be az adóját Tordason?

Az alábbi táblázat mutatja a 2008-ra kivetett adók, és a befizetett összegek alakulását április végével bezárólag. Az iparűzési adó kivételével – amelyre a kivetés csak előleg formájában történt – az adózóknak a kivetett adó felét már be kellett fizetni az önkormányzat számlájára, kasszájába.

Jól látható, hogy azoknál az adóknál, amelyek csaknem az összes tordasi lakost érintik, vagyis az építményadó és a magánszemélyek kommunális adója, megtörtént az első félévre esedékes összeg befizetése. Ezúton köszönjük Tordas becsületes adófizetőinek, hogy jogkövető magatartásuk folytán biztosítani tudja az önkormányzat intézményeinek zavartalan működését!

Javult a helyzet a gépjárműadónál: júniusban közel másfél millió forint érkezett az önkormányzat számlájára*.

Nagy elmaradás tapasztalható viszont a telekadó tekintetében. Érdekesnek tartom, hogy éppen ezt az adót nem fizetik be az érintettek, noha maga az adó fajtája feltételezi, hogy nem a legalacsonyabb jövedelmű adófizetői rétegről van szó zömében. **A telekadónál feltüntetett 16,5 millió forintos összeg már nem tartalmazza azon adóhatározatokat, amelyeknél az ügyfél fellebbezett, és a Közigazgatási Hivatal ennek helyt adott. Tartalmaz azonban 10 millió forintban olyan telekadót, amelyet fellebbezés után megerősített a Közigaz-**

gatási Hivatal, vagyis az önkormányzatnak adott igazat. A határozat már jogerőre emelkedett, ennek ellenére bevétel még sincs. Sajnos az ilyen adófizetők miatt az önkormányzat fizetheti a likviditási hitel nagy összegű kamatait, jutalékait. Az ilyen adófizetők miatt van szükség megszorításokra, elvonásokra.

Az előző évekről származó hátralék sajnos eléri a 7 millió forintot. Ennek egy része már évek óta behajthatatlan követelés, csak a bírság és késedelmi kamat emelkedik. Az eddigi felszólítások és inkasszók jórészt eredménytelenek bizonyultak, így más módszerekhez kell folyamodnia az önkormányzatnak, hogy a jogosan megillető adóját realizálni tudja intézményei fenntartásához és megakadályozza a romló adózási morál terjedését a becsületes adófizetők védelmében. Dr. Matota Kornél körjegyző úr felvette a kapcsolatot egy hivatalos végrehajtóval, aki a felszólítások után eljár az önkormányzat nevében. A végrehajtó költségeit az adózónak kell állnia.

Köszönöm még egyszer az önkormányzat nevében az időben teljesített adóbefizetéseket, és tisztelettel kérek mindenkit, aki esetleg csak feledékenységéből nem fizette be eddig adóját, tegye meg minél előbb!

Hajbin Tímea
a Pénzügyi Bizottság elnöke

	Adózók száma	Hátralék jan. 1-jén	Kivetés 2008-ban	Bevétel április végéig	Bevétel %
Építményadó	605	287 611	4 541 800	2 266 992	49,91%
Telekadó (törlésekkel kb.)	48	827 604	16 519 760	4 506 520	27,28%
Magánszemélyek komm.	660	185 382	2 840 820	1 482 108	52,17%
Vállalkozók komm.	133	76 666	312 250	269 553	86,33%
Iparűzési adó	165	4 396 289	10 819 050	10 503 414	97,08%
Gépjárműadó*	484	1 276 315	14 581 900	4 065 814	27,88%
Összesen		7 049 867	49 615 580	23 094 401	46,55%

RONGÁLÁSOK

A szabadtéri színpad felújításának idején ismeretlen tettes megrongálta a színpad világítását, elvágva a reflektorokhoz vezető kábeleket. A helyreállítás a tordasi adófizetőknek 38 172 forintjába került.

Valakik a közelmúltban társadalmi munkával lefestett Jókai utcai játszótér hintáit is megrongálták.

Derüljön ki az igazság!

A már megszokott, az önkormányzat és intézményei bevételeit és kiadásait bemutató táblázat a Kishíró 2008. áprilisi számából kimaradt, mivel az új pénzügyes kolléganő (Pásztorné Takács Zsuzsanna) csak április 21-től dolgozik a hivatalban, és a számlák feldolgozása akkor nem készült el lapzártáig. Most pótoljuk az elmaradást.

Veres Andrea főszerkesztő

2008. JANUÁR-FEBRUÁR-MÁRCIUS-ÁPRILIS

KIADÁSOK

(bérek, közterhek és csatornaüzemeltetés nélkül)

Élelmezés alapanyag	2 404 510
Iskola gáz	1 987 078
Színpad felújítás	898 330
Sport támogatás	745 440
Segély/szociális segélyek	702 710
Kamat (folyószámla hitel kamaton kívül!)	461 626
Irodaszer, bélyeg	415 825
Segély/ápolási díj	392 396
Iskola áram	362 674
Facsemeték	334 200
Tisztítószer	316 902
Közvilágítás áram	300 244
Polgárőrség támogatás	300 000
T-com vonalas telefon (minden intézmény)	297 416
Közgyógyellátás	285 084
Meggyfa permetezés	264 000
Jogi képviselő Szekerczés Anna ügyvéd	264 000
Jogi tanácsadás Kovács Adrienn ügyvéd	215 324
Festék	201 362
Bursa Hungarica - felsőoktatásban tanulók tám.	200 000
Óvoda konyha gáz	191 710
Kistérség gyermekjóléti szolgálat	190 159
Közteherjegy	185 000
Közép-Duna vidéke Hulladékgyűjt. társ. tagdíj	180 500
T-online (internet)	166 466
Groupama vagyonszociális	161 930
Elektromos berendezések karbantartása	158 055
Művelődési Ház gáz	153 447
Vértesaljai Vízi Társulat érdekeltségi hozz.	153 083
Művelődési Ház áram	143 650
Sportöltöző gáz	137 415
Kistérség tagdíj	132 525
Művészeti iskola jelmezek (pályázati pénz)	131 770
Fénymásoló karbantartás, partoncsere	131 113
Polgármesteri Hivatal gáz	130 804
Kistérség orvosi ügyelet	130 758
Mínolta toner, karbantartás, kellék	127 910
Óvoda gáz	125 740
Kishíró nyomtatás (két szám)	111 078
Tornaterem áram	110 406
Tanfolyam (pedagógusok, köztisztviselők)	108 700
Területfejlesztési Tanács tagdíj	108 300
Iskola tetőtér parkettázás, anyagköltség	104 804
Complex jogtár	103 392
Polgármesteri Hivatal áram	94 726
Sportegyesület áram	93 391
Segély/temetési segély	90 000
Üzemanyag fűnyírókba	86 060
Sportegyesület személyszállítás	83 000
Könyvek, újságok könyvtár, iskola, óvoda	78 357
Pannon telefonköltség	76 130
Groupama felelősségbiztosítás	72 540
Cannon patron az anyakönyvvezető gépéhez	71 602
Nyomatvány	68 623
Iskola fűtésrendszer ellenőrzése (rendszeres)	67 323
Rámpaépítés Puhí Tárnok számla (támogatásból)	64 626
Ingtalan statisztika készítés	60 000
Kémény ellenőrzés	55 810
Művelődési Ház internet (Fibernet)	54 801
Óvoda áram	51 810
Népzenei előadóművészek tiszteletdíja	50 000
Polgármesteri Hivatal telefon (Invitel)	46 033
Tűzoltó készülékek ellenőrzése	45 840

SALDO üzletviteli tanácsadás	45 600
Tanulók bérlete támogatás	44 000
Petőfi S. utcai lakás gáz	38 730
Teniszklubház gáz	37 966
TÖOSZ tagdíj	36 100
Harmónia – idősek ellátása	35 672
Védőnő gáz	33 874
Iskola telefon (Invitel)	33 249
Foglalkoztatás egészségügyi ellenőrzés	33 000
Kazánjavítás	31 900
Kataszter nyilvántartó rendszer rendszerköv. díj	31 200
Segély/egyszeri	30 000
Védőnő készlet beszerzés	29 908
Velence kiegészítő iskola (1 gyerek térítési díj)	28 401
Teniszklubház áram	26 974
Kártevőirtás	24 000
Művelődési Ház telefon (Invitel)	23 889
Tulajdoni lapok	21 020
Művészeti iskola nevezési díj	21 000
Könyvkötészet (Kishíró, Testületi jkv.)	20 200
Ebédhordás	19 400
Polgármesteri Hivatal könyv	19 335
Polgármesteri Hivatal riasztó távfelügyelet	15 000
EQNet szolgáltatási díj (e-mail cím)	14 400
Temető áram	13 735
Munkaruha	13 270
Iskolaigazgatói pályázat megjelentetése	13 200
Tűzoltószertár áram	12 079
Művészeti iskola néptánc-tábor meghívó nyomtatás	12 000
Virág, koszorú	11 670
Riasztó javítás	11 200
Óvoda iskola gyógyszer	10 596
Orvosi rendelő telefon (Invitel)	10 087
Perköltség (csatorna fellebbezés)	10 000
Kukacsák	9 120
Papírvágógép	8 790
Tornaterem gáz	8 168
Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület tagdíj	8 000
Számítástechnikai szolgáltatás	7 200
Fűkasza javítás	5 850
Szoftverkövetési díj	3 960
Jog Gamauf	3 600
Pályázati kgt (EPER rendszerhasználati díj)	3 000

Megjegyzés:

A vízszámlákat csak félév végén kapjuk meg, a számlázás tekintetében egyeztetés van folyamatban a szállítóval

BEVÉTELEK

(adók, állami támogatások és csatornadíj nélkül)	
Szeméti szállítási díj befizetés	3 066 991
Biztosító által fizetett kártérítés (iskolatűz)	1 303 470
Művészeti iskola tandíj	1 111 600
Iskolai étkezés térítési díj	953 887
Óvodai étkezés térítési díj	685 451
Felnőtt étkezés térítési díj	208 667
Bérleti díjak (közterület, terem)	82 495
Kamatbevétel	42 373
Művelődési Ház internet használat	27 200
Ebédhordás befizetés	19 400
Kishíró hirdetések	5 000
Ételmaradék értékesítés	3 900
Igazgatási szolgáltatási díj	3 500

A buszközlekedés elég bosszantó Tordason.

A tordas-ert fórumon indult egy topic „Tömegközlekedési panaszok” névvel. Jó lenne, ha ez közismertté válna a faluban és Gyúron lakók között. Ha valakinek nincs internet hozzáférése, szólhat olyannak, akinek van, s ő beírja a panaszt. Aztán egy idő múlva a panaszokat továbbítjuk a Volán felé. Egy próbát megér!

Köszönöm: Kovács Mónika

Miért ilyen magas a csatornadíj?

A csatornadíj összegének összetevőit a 2007. februári Kisbíróban már ismertettük. A csatornadíj egy jelentős részét – kb. 100 Ft/m³ – az okozza, hogy a szennyvizet el kell „szállítani” egy kb. 20 kilométerre épített tisztítóba. Alapvetően két jelentős költség merül fel a „szállítás” miatt:

1. Vegyszeradagolás: a szennyvíz gyors bomlását hivatott megakadályozni a Nutriox, amelyet folyamatosan adagolni kell a rendszerbe, hogy megakadályozza a kellemetlen szagot, és megfelelő állapotban „tartsa” a szennyvizet, hogy alkalmas legyen a biológiai tisztításra.

2. Átemelőszivattyúk áramdíja: számunkra válasz nélkül maradt a kérdés, hogy miért kellett azt a konstrukciót elfogadni és megépíteni, amelyben Tordas és Gyúró szennyvizét felfelé pumpálva (a Jókai utca alatt) juttatjuk tovább Martonvásár felé. Ez a megoldás hihetetlenül megnöveli az üzemeltetési költséget, ugyanis az átemelők áramdíjának havi költsége megközelíti a 250 000 forintot. És akkor még nem esett szó a karbantartási munkákról és az amortizációs költségről.

Összegezve: ha nem 20 kilométerre lenne a tisztító, akár 100 Ft/m³-rel csökkenhetne a csatornadíj. Ezen próbálunk változtatni, hogy csökkentsük a tordasi lakosság terheit.

Hajbin Tímea

Miért ilyen magas a szemétdíj?

Ahogy romlik az ország gazdasági helyzete, úgy romlik a családok életszínvonala is. Ezért a lakosság által befizetett díjhoz, 2006-ban pedig havi majd 1000 forintos szemétszállítási díj soknak tűnik.

Többen kérdezték, mi befolyásolja a megállapított szemétszállítási díj mértékét?

1. A szemétszállítási díj egyik eleme az ürítési és szállítási költség, amit a szolgáltató általában az infláció mértékével növel évről-évre.

2. A másik összetevő a lerakási díj, amely az összegyűjtött szemét súlyától függ. A szemét súlya sajnos – a szállítólevelekből és a számlákból jól láthatóan – jelentősen nőtt 2006-ról 2007-re. Sok helyen salakkal telített a kuka, amit alig lehet megemelni ürítéskor. A súlyra vonatkozóan az önkormányzat ellenőrzést végzett a tavalyi év során, és a szállítóleveleket rendben találta.

3. Az előző években az önkormányzat jelentős összeggel járult hozzá a szemétszállítási költséghez: 2005-ben 1 038 ezer forintot tett hozzá a lakosság által befizetett díjhoz, 2006-ban pedig 557 ezer forintot. 2006. év végén a Képviselő-testület úgy döntött, szakít ezzel a gyakorlattal, és a 2007. évi díjat úgy határozta meg, hogy a befizetett díj teljes fedezetet nyújtson a szolgáltatónak fizetendő összegre. Ez meg is valósult.

4. Felmerült egy elképzelés, miszerint válasszunk inkább olyan szolgáltatót, aki biztosítja azt, hogy a maximum 2 fős háztartásoknak csak a szolgáltatási díj felét kell fizetni, mivel sokkal kevesebb szemetet „termelnek”. Juhász Csaba polgármester úr a tárgyalásokat elkezdte két lehetséges szolgáltatóval is, de sajnos a jogszabályi háttér miatt az előző polgármester által kötött szerződés 10 évig érvényben van, azt felbontani csak jogszabálysértés esetén lehet!

5. A tavalyi év során az önkormányzat dolgozói ellenőrzést végeztek arra vonatkozóan, hogy hányan fizetnek kevesebb kukáért, mint amennyit kitesznek. Kb. 50 esetben kellett a szabálysértés miatt felszólítást kiküldeni. Az idei évben a szolgáltató szintén többnek látta az ürítendő kukát számát a bejelentett darabszámnál, így ismét elkezdődött egy egyeztetés. Sajnos azoknak az embereknek a szemétszállítási díját is a többi

lakos fizeti, akik nem hajlandók bejelentési kötelezettségüknek eleget tenni. Ezek az emberek nincsenek tekintettel a közösség érdekeire, így fokozott ellenőrzéssel ki kell szűrni, és akár szabálysértési eljárással kötelezni őket az általuk igénybevett szolgáltatások díjának kifizetésére.

Akinek egy-egy alkalommal gyűlik össze több szemeté, annak lehetősége van megjelölt szemeteszákokat vásárolni a Polgármesteri Hivatalban, amelyet elvisznek a szállítók. Más zsákokban kitett szemetet a szállító nem visz el.

Az idős, egyedülálló lakosok terheinek csökkentése érdekében a Képviselő-testület 2008. március 18-án módosította a rendeletet, miszerint a 75 év feletti egyedülálló személyek 50 %-ban, a 80 év feletti egyedülálló személyek pedig teljes mértékben mentesülnek a szemétdíj megfizetése alól. A mentesség az életkor betöltését követő évtől érvényes, bejelentés alapján.

Kérjük, aki 2009. január 1-től jogosult a mentességre, jelentse be a Polgármesteri Hivatalban (személyi igazolvány szükséges).

Hajbin Tímea

NYERTEK AZ ISKOLÁSAINK!

A Fejér Megyei Közgyűlés Környezetvédelmi és Vidékfejlesztési Bizottsága által támogatott Szelektív Hulladékgyűjtési Verseny II. fordulójában az I. fordulóhoz képest duplájára nőtt a résztvevő intézmények száma, közel megduplázódott a hulladék mennyisége is, és 3 ezer fővel emelkedett a szelektíven gyűjtő gyermekek létszáma. Az akció keretén belül összesen kb. 255 ezer kg újrahasznosítható hulladékot gyűjtöttek össze az intézmények. Az egy főre jutó, szelektíven összegyűjtött hulladékmennyiség, az összes hulladékfajta együttesen tekintve a Kajászói Általános Iskolában volt a legmagasabb: 314 kg/fő.

Öt konténernyi hulladékot gyűjtöttek össze a gyerekek

A szárazelem kategóriában I. helyezett tordasi Sajnovics János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, 50 ezer Ft pénzjutalomban részesült. A sikerben része van a Szociális Otthonnak is, az ott összegyűjtött szárazelemeket Szénási Zoltán juttatta el az iskolásokhoz. Köszönjük!

A díjat a hetedikes fiúk vették át a Megyeháza Réz termében

Teszár Tamás, a Fejér Megyei Közgyűlés Környezetvédelmi és Vidékfejlesztési Bizottságának tagja

Igazgató választás

Tordas és Gyúró Képviselő-testületei tavasszal pályázatot írtak ki a Sajnovics János Egyesített Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény nyugdíjazás miatt megüresedő igazgatói posztjára. 5 jelentkező adta be a pályázatát, közülük egy később írásban visszavonta.

A jogszabályoknak megfelelően megalakult az iskolában egy 3 fős bizottság, melynek feladata volt az iskolai szervezet véleményezési eljárásának lebonyolítása. Első lépésben a véleményezők (nevelőtestület, szülői munkaközösség, diákönkormányzat) megismerték a pályázók anyagát, majd lehetőség volt a jelentkezőkkel személyes beszélgetést folytatni. Ezen már csak 3 pályázó (Kalmár Ferencné, Somfai Sándorné és Kosaras Péter Ákos) vett részt. A jogszabályok értelmében ezen közösségeknek arról kell véleményt mondani, hogy a jelöltek programjait szakmailag alkalmasnak találják-e vagy sem. A vélemények figyelembe vételével alakította ki az iskola alkalmazotti közössége az iskola álláspontját a jelöltekről. Ha figyelembe vesszük a gyúrói nevelőtestület szavazatait, akkor megállapíthatjuk, hogy a tordasi alkalmazotti közösség mindhárom jelöltet alkalmasnak tartotta, lényegesen senkit sem emelt ki és senkit sem vetett el. Ezek után a gyúrói és a tordasi Képviselő-testületek együttes zárt ülésen (kötelező, mivel a távol maradt jelölt írásban nem járult hozzá a nyílt üléshez) meghallgatta a jelölteket és döntött a pályázókról. A tordasi testület 7:3 arányban Kosaras Péter Ákost tartotta alkalmasnak az igazgatói állásra, a gyúrói testület egyik jelöltet sem támogatta megfelelő mértékben. A szavazás után elmondták, hogy bár számukra is Kosaras úr volt szakmailag a legmegfelelőbb, a körülötte lévő média botrányt nem merték felvállalni. Mivel a jelenlegi igazgató megbízatása július 31-én lejár, kértük a gyúrói testületet arra, hogy a közös iskolánk érdekében vizsgálják felül az ülésen meghozott döntésüket. Az MSZP-SZDSZ kormány idézte elő azt az állapotot, hogy a gyúrói iskola a létszámai alapján önállóan nem tudott volna 8 osztályos iskolaként továbbműködni. Ezért döntött 2007-ben a két testület a társulárról. Az a furcsa helyzet állt elő, hogy a tordasi iskola igazgatóját a gyúrói testületnek is meg kell választania, miközben az önállóság a gyúrói tagintézmény vezetője személyében biztosított maradt.

Többször konzultált a két polgármester, megbeszéltek a kényszerhelyzet okozta problémákat, a lehetséges döntéseket a települések érdekeit szolgáló megoldásokat keresve. Néhány gyúrói képviselő még olyan megoldási javaslatot is megfogalmazott, hogy módosítsuk úgy az intézményfenntartó társulás megállapodását, hogy a gyúrói testület eldönthesse, hogy részt kíván-e venni az igazgatóválasztásban. A gyúrói képviselők megtapasztalhatták, hogy a sok-sok szempontot figyelembe véve milyen nehéz felelős döntést hozni. Sokkal könnyebb névtelen levelekkel és a médiával nyomást gyakorolni azokra a képviselőkre, akik a mások által rájuk kényszerített döntésért is felelősek lennének. Ilyen körülmények között született meg a gyúrói Képviselő-testület döntése, melyen a korábbi szakmai döntésüket vállalták fel és Kosaras Péter Ákost választották igazgatónak.

Meg vagyunk győződve arról, hogy döntéseink helyesek voltak, és az új igazgató a munkájával fogja bizonyítani a rátermettségét, és cáfolni az ellene hozott vádakot.

Juhász Csaba polgármester

Az igazgatóválasztás – tények és a háttér

Tisztelt Gyúróiak!

Az elmúlt napokban kis falunk bekerült az országos médiába. Az ott megjelentek sajnos nem túl kedvező képet mutatnak rólunk az igazgatóválasztás körülményeivel kapcsolatban. A nyilatkozatok során tapasztaljuk, hogy azok – különösen az országos lapokban és a televízióban – torzítva, kiforgatva, más mondanivalót is sugallva jelennek meg.

Az alábbiakban megpróbálom röviden összefoglalni az eseményeket és azok hátterét.

A tények:

Bizonyára mindenki előtt ismeretes, hogy a törvényi előírások miatt iskolánk a tordasi iskola tagintézményeként működik. Jelenleg hat osztály maradt helyben, míg a hetedik és a nyolcadik osztály a tordasi iskolában tanul. Az iskolaigazgató nyugdíjba vonulása szükségessé tette az intézményvezetői pályázat kiírását. A pályázatra ötven jelentkező volt.

A társulási megállapodás szerint az igazgató személyének kiválasztásához a két testület minősített többséggel meghozott, egyetértő döntése szükséges. A május 22-én megtartott együttes testületi ülésen a tordasi Képviselő-testület Kosaras Péter Ákos jelölt megválasztását támogatta, míg a mi testületünkől egyik jelölt sem kapta meg a megválasztásához szükséges mennyiségű támogató szavazatot. Így a pályázat érvényes, de eredménytelen lett.

Testületünk ezután azt javasolta, hogy a jogszabályoknak megfelelően egy, jelenleg is az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban álló jelölt kapjon vezetői megbízást egy évre, majd az intézményvezetői pályázat kerüljön újra kiírásra. Ezt a javaslatot a tordasi Képviselő-testület elutasította és világossá tette, hogy ragaszkodnak Kosaras Péter Ákos intézményvezetői kinevezéséhez, akár támogatásunkkal, akár támogatásunk nélkül is. Az utóbbi változat csak a jelenlegi közoktatási társulási szerződés felbontását követően lehetséges.

Képviselő-testületünk felmérte a társulási szerződés felbontásának következményeit, és megállapította, hogy ez a lépés már rövidtávon is a Gyúrói Általános Iskola megszűnését jelenti. Az iskola elvesztése sérti a település érdekeit, ezért – élve a törvényben biztosított jogommal – kezdeményeztem a döntés újratárgyalását. Az így kialakult kényszerhelyzetben testületünk úgy döntött, hogy ezt az aránytalanul súlyos következményt nem vállalhatja fel, s május 29-én rendkívüli ülésén elfogadta Kosaras Péter Ákos intézményvezetői kinevezését.

A háttér:

Az első döntéskor Kosaras Péter Ákos pályázati anyagát tartottuk szakmai szempontból a legjobbnak, de a személye körül kialakult sajtó-botrány, és e botrány közösséget megosztó hatása miatt nem választottuk meg.

A kialakult helyzetben két lehetőségünk volt:

1. Maradunk az eredeti határozatunknál, amikor is a közoktatási társulás felmondása miatt társulnunk kell valahová. Több lehetőség közül csak a kistérséghez csatlakozás lett volna járható út, ott most még csak a Baracskaik iskolava. Ekkor a finanszírozás ugyan összeg szerint azonos lenne a mostanival, de a teljes felső tagozatnak utaznia kellene Baracskaikra. Az alsós létszámok alakulása azt vetítette előre, hogy néhány év alatt a teljes iskola megszűnhet.

2. Elfogadjuk Kosaras Péter Ákos új igazgatói kinevezését, és szembe nézünk az egy évvel ezelőtti sajtó-hadjárat folytatásával. Ennek a hatásait napjainkban már érezzük.

A döntés előtt alaposan megvizsgáltuk azt, hogy melyik változat jár nagyobb kockázattal. Az iskola további sorsáról nem gondoltunk sokáig: nem hogy a bezárását akarjuk elkerülni, de célunk maradt az önálló iskola visszaállítása. A második változat azonban részletesebb elemzést igényelt. A következő megállapításokat tettük a mérlegbe:

Kosaras úr adta be a legjobb pályázati anyagot. Kilenc évig volt egy nagy hírű, katolikus gimnázium igazgató helyettese, ahonnan a sajtó-botrány miatt önként távozott (védve az iskolát). A fénykép miatt hivatalos eljárás nem indult ellene, a botrányt kizárólag a sajtó gerjesztette. A jelenlegi támadások célpontja valójában nem az igazgató személye, az eset kísértetiesen hasonlít a tavalyi „téglagyár” történetére.

Mindezt összevetve megállapítottuk, hogy a második változat jelent számunkra kisebb kockázatot, így meghoztuk a hozzá tartozó döntést.

A döntésünk után elvárjuk és kívánjuk, hogy az igazgató úr munkájával bizonyítsa, hogy az ellene felhozott vádak nem igazak, s hogy folytassa elődjének magas szakmai színvonalú, iskolaépítő munkáját.

Tóth Béla polgármester
(Megjelent a gyúrói ÖsszeGyűrő c. újságban)

Tisztelt Olvasó! Kedves tordasiak! Kedves gyúróiak!

Engedjék meg, hogy köszöntve Önöket, néhány sorban bemutatkozzam a „Kishíró” hasábjain.

Családommal Budán élek, két gyermekem van, Péter Ajtony (10), illetve András Vajk (6).

Feleségem a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársa.

Egyetemi tanulmányaimat 1996-ban fejeztem be kiváló minősítéssel a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán történelemszakként, középiskolai történelem tanárként.

Elsősorban a XX. század hadtörténelmével foglalkozom, ezen belül is a két „nagy háború” (1914-18, 1939-45) eseménytörténetének a vizsgálatával. Jelenleg „Elhallgatott Történelem” címmel jelennek meg publikációim, amelyekben az 1918-1945 közötti időszak kevésbé ismert epizódjait – így többek között a Székely Hadosztály történetét, vagy a spanyol polgárháború háttérbe szorított pillanatait – próbálok meg feldolgozni. Vallom azt, hogy a múltunk megismerése nélkül a ránk váró jövővdő is bizonytalanává válik!

Főszerkesztője vagyok a „Haditudósító” című folyóiratnak is, amely a második nagy világháború kevésbé ismert részleteinek feltárására vállalkozott. Hadtörténelmi témákban több publikációm, valamint két könyvem jelent meg. 1996 és 2007 között a budakeszi Prohászka Ottokár Katolikus Gimnáziumban tanítottam, illetve voltam annak igazgatóhelyettese 9 éven keresztül. A munka mellett szívesen olvasok, vadászom, érdeklődöm a régiségek, a borászat és a gasztronómia iránt.

A Sajnovics János Egyesített Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatói állására azért pályáztam, mert láttam az Önök szép fekvésű települését, magát az Intézményt, és a tordas.hu honlapról megismertem azon rendezvények egy részét is, amelyeket a település és az iskola a korábbiakban közösen rendezett. Ezek megítélésem szerint olyan példamutatóak, hogy minden érintett szívét jogos büszkeség töltheti el!

Mint az Intézmény vezetője azt szeretném, ha közös célunk, gyermekeink jövője érdekében együttműködésünk a fenntartóval, a szülőkkel és az egész településsel - illetve településekkel - békességben, valóban a közös feladatok minél jobb megoldására koncentrálna történe.

Hiszem azt, hogy a tehetséggondozásra fordított többletmunkával elérhetjük, hogy a gyermekek a 8. évfolyam végén a képességeiknek leginkább megfelelő intézményekben folytathatják majd tanulmányaikat, megállva helyüket a bármely más települekről érkezett diáktársaikkal folytatott megmérettetésekben. Töltse el diákjainkat büszkeség, hogy honnan érkeztek, és váltson ki elismerést a középfokú oktatási intézményekben dolgozó kollégákból is, a tordasi, gyúrói gyerekek teljesítménye!

Minekutána a pedagógiai munkának az oktatással azonos – sokszor még fontosabb – része a nevelés, elengedhetetlennek tartom, hogy az iskola diákjaiból hazájukat szerető, magyar tudatúkat és hagyományait őrző, közösségüket segítő, lokálpatrióta felnőttek váljanak, akik tudnak élni jogaikkal, de ugyanakkor a kötelességeiket is ismerik! Nyitottak legyenek a világra, erős háttérként tudva maguk mögött elődeik örökségét, hogy így minden esetben megfelelhessenek az őket érő kihívásoknak.

A Művészeti Iskola esetében nagyon fontosnak tartom, hogy mindenképpen segítsük a további munkáját, nem elfeledve, hogy sikereik mindannyiunknak dicsőségére válnak. Közelmúltbeli ismételt sikereikhez, szeretettel gratulálok!

Nagyon fontosnak tartom, hogy a pedagógus tudása legja-

vát nyújtva neveljen és oktasson, de ezért elvárhatja, hogy munkáját a közösség, akárcsak a szélesebb értelemben vett környezete elismerje. Magától érthető, hogy ezt a munkát csak a fenntartóval és a szülőkkel egyetértésben, az ő segítségükkel lehet igazán jól elvégezni. Maga az „Alma Mater” olyan legyen, ahol a gyermek, a tanár és a szülő is jól, otthon érzi magát!

Bizonyos vagyok abban, hogy a közösen, és egymásért végzett munkánk nem maradhatnak el az eredményei.

Kívánok Önöknek szép nyarat, jó egészséget, kollégáimnak és a diákoknak pedig, nagyon jó pihenést!

Tisztelettel: Kosaras Péter Ákos igazgató

Hídjavítás

Hadd kérjek mindenkit, próbáljunk meg értékek mentén egyezsre jutni egymással és így tenni a faluért. Azokat pedig, akik naponta imára kulcsolják a kezüket, hadd kérjem, imádkozzanak Tordasért, az itteniekért. Először pedig azért az emberért, akit a legkevésbé értenek, vagy akivel szemben talán harag él a szívükben, kérjenek áldást rá és családjára. De ne csak imáinkban, hanem napi találkozásainkban, tetteinkben jelen ez a lelkeség.

A „Nagy Testvér” figyel minket, de néha sajnos rosszul emlékszik a nevünkre: Torda, Tardos – hallom innen-onnan, amikor rólunk van szó. A média vigyázó bal és jobb szemét egy időre Tordasra vetette. Nyilatkoztak, rendreutasítottak, pártoltak és támadtak olyanok is akiknek lehet, hogy térképet kellett a kezükbe venni, hogy megtudják hol is van ez a falu.

Lassanként múlik a „15 perc hírnév” és én ennek örülök. A foci EB eseményei és a világ történései újabb témákat adnak a sajtónak. Biztosan ide lehet irányítani újra a reflektorokat és a kamerákat, de vajon megéri-e?

Többen kérdezték tőlem is, mi zajlik nálunk, kérték az evangélikus gyülekezet állásfoglalását a falubeli történésekkel kapcsolatban. Semmilyen hírforráshoz vagy petícióhoz a gyülekezet nevében nem csatlakozhatom, hiszen annak, hogy valaki nálunk otthonra, közösségre találjon, nem feltétele, hogy politikai, világi történésekre vagy akár a falut érintő eseményekre azonos módon reagáljunk. Közösségünknek Krisztushitünk az alapja, ami persze alapvetően meghatározza világlátásunkat is. Egyébként pedig az evangélikusok ott vannak a falu életében, hangot adnak gondolatainknak, adott esetben akár egy témáról egészen másként vélekedve.

Úgy gondolom, hogy egy közösség gondjaira a kívülről jött megoldások ritkán jók. Tordas pedig egy sokszínű, aktív közösség a maga sajátos gondolataival és lehetőségeivel, ahol jó esély van arra, hogy megtaláljuk a helyben topogás vagy éppen visszalépések után a továbbvezető utat.

Ennek nyilvánvalóan van jó néhány feltétele. Az önmagunkkal és egymással szembeni őszinteség és bizalom semmiképpen nem kerülhető ki. „A ti beszédekben az igen legyen igen, a nem pedig nem.” Nehéz kihívás, hiszen a világ egyáltalán nem ezt diktálja. Féligazságokra és hazugságokra építve azonban nem lehet egy közösséget jó irányban formálni.

Annyira alapvető lenne, hogy ha valakivel gondom van, először magamban próbálok megtalálni a probléma okait, majd a másikkal négy szemközt beszélem meg – nem a háta mögött és nem egyből széles nyilvánosság elé tárva – az ügyet. Semmi kétségem, hogy sok feszültség feloldható lenne így. A problémák kezeléséhez az is hozzátartozik, hogy a másik ember értékeit vegyem észre és ismerjem el. Az embertársaink véleményére való nyitottság, megismerésére, megértésére irányuló szándék is sokszor hiányzik. Lehet előítéletesen gondolkodni, embereket különböző csoportokhoz sorolni, de a falu jövője szempontjából ez káros.

Egy barátom története jutott eszembe, aki fiatal teológusként országos vetélkedőn elért eredményéért kiutazhatott 1985-ben Moszkvába a VIT-re (Világifjúsági Találkozó). Útjuk során az egyik program a Luzsnyiki stadionban tartott nagygyűlés volt. (Idén ez a hely adott otthont a Manchester – Chelsea BL döntőnek.) Rengeteg ember volt ott, az érkező

járműveket rendőrök irányították, a parkoló egyik kereszteződésénél egy forgalomirányító rendőr próbált úrrá lenni a kialakult helyzetben, ennek okán hosszabb időre meg kellett állniuk, várakozniuk. A buszon ülők közül az egyik egyetemista, hogy társai előtt sikert arasson, elkezdte hosszasan szidni, alpári kifejezésekkel illetni az odakint tévovázó rendőrt. Mire ezt megelégedve barátom csak ennyit mondott neki: „Látod, ez a különbség a te világnézeted és az enyém közt. Te az egyenruháját nézed, én meg a szeme sarkában a ráncokat...”

Országos- és világszinten tapasztalható, hogy szellemi, lelki értékek és a közérdek elé magánérdekek vagy szűk csoportérdekek kerülnek. Generálódnak is olyan problémák, amellyel szemben tehetetlenek az országok vezetői. Ha 2010-re tájolódnak és a „hatalom” megszerzése vagy megtartása áll többek igyekezetének középpontjában, lesz két rossz éve a falunak.

Az egyik vagy a másik „oldal” nélkül színtelenebb, szegényebb lenne a település. Meglehet, hogy az építő párbeszédhez, az előbbrejutáshoz mindannyiunk részéről szükség van a bocsánatkérésre és a megbocsátásra való készségre.

Kérek mindenkit, hogy gondolják meg: a mostani ellenségeskedés, szembenállás generációkra fogja meghatározni a falu életét. Amit a ma döntéshozói, a felnőttek vetnek, azt fogják majd évek múlva keserűen aratni a gyermekek és az unokák.

Sok helyről hallok, hogy nem kéne így lenni, nem kéne békétlenkedni, szétszakítani a falut. Most mi írjuk Tordas történetét. Vajon méltó lesz-e az elődökéhez? Most nekünk van lehetőségünk cselekedni, példát adni a következő generációknak. Ránk figyelnek, tőlünk tanulnak. Vajon milyen példát adunk nekik?

Hadd kérjek mindenkit, próbáljunk meg értékek mentén egyezsre jutni egymással és így tenni a faluért. Azokat pedig, akik naponta imára kulcsolják a kezüket, hadd kérjem, imádkozzanak Tordasért, az itteniekért. Először pedig azért az emberért, akit a legkevésbé értenek, vagy akivel szemben talán harag él a szívükben, kérjenek áldást rá és családjára. De ne csak imáinkban, hanem napi találkozásainkban, tetteinkben legyen jelen ez a lelkiesség.

A Medárd napja körüli eszések sokfelé utakat és hidakat rongáltak meg, mostak alá. Fölöttünk sem múlt el nyomtalanul ez az időszak. Emberek közti utak váltak járhatatlanná, hidak gyengültek meg, szakadékok mélyültek. - Itt a nyár és vele a felújítások, építkezések ideje. Van mit tennünk, nem fogunk unatkozni. A több ezer évvel ezelőtti tanács ma is igaz: „A megtérés és a higgadtság segítene rajtatok, a béke és a bizalom erőt adna nektek!”

Süller Zsolt evangélikus lelkész

PEDAGÓGUSNAP 2008

A szülői munkaközösség nevében tisztelettel és nagy szeretettel köszöntöm kis ünnepségünkön iskolánk pedagógusait és alkalmazottjait. Külön köszönöm, hogy eljöttek hozzánk a gyúrói iskola tanárai, reméljük már nálunk is otthon érzik magukat. Köszönöm, hogy elfogadta meghívásunkat Kosaras Péter Ákos úr, iskolánk jövődjéigazgatója. Kívánom neki a szülői közösség nevében, hogy napról-napra közelebb kerüljön hozzá az itt élő gyermekek és szülei szeretete, hogy egymást megismerve együtt óvjuk iskolánk eddigi eredményeit, sikereit, és a jövőben az elődökhöz méltó gyermekek vigyék a nagyvilágba a tordasi iskola jó hírét. Köszönöm Juhász Csaba polgármester úrnak, hogy jelenlétével megtisztelte pedagógusnapunk köszöntésünket.

Kedves Pedagógusok!

Kevés olyan szakma van a világon, mely akkora elhivatottságot kíván egy embertől, mint a tanítói, tanári pálya. Nem is szabad szakmának, csak hivatásnak nevezni.

De mire is jelent kihívást ?

Mit határoz meg az első mosoly, amit az iskolába lépő gyermek kap a tanítónénijétől? Min segíti át a gyermeket a vigasztaló szó, amikor valami nagy sérelem éri a társak között? Milyen útravalót ad a bátorítás, mely a jövő tervezetése során segít eligazodni az élet rejtjeleiben?

Egy életre szólnak azok szavak és tettek, melyekkel Önök nap-mint nap, újra és újra próbálják megfejteni gyermekeink

lelkét, a hozzájuk vezető utat. Hiszen a legjobb szaktanár sem képes csak tisztán tudásával elkápráztatni, tanulásra készíteni tanítványait. A nevelés és az oktatás csak akkor alkot egy teljes egészet, ha a gyerekek megérik a tudós mögött a pótapát, aki ha kell szigorú, mint egy katonatiszt, de ha kell, el lehet sírni a vállán a világ legnagyobb bánatát.

Az a szeretet és gondoskodás, amit Önöktől kapnak gyermekeink, hozzásegíti őket ahhoz, hogy könnyebben vegyék az akadályokat a tanulás területén.

Szülőként, az önkormányzati újság szerkesztőjeként és egykor itt tanító pedagógusként tíz éve kísérem figyelemmel az iskola életét. Soha nem volt könnyű méltatlanul kevés fizetésért szívvel lélekkel dolgozni. Aki viszont érzi, hogy a tanítás hivatás, elkötelezettség és felelősség, annak a munkája előbb-utóbb gyümölcsöt terem.

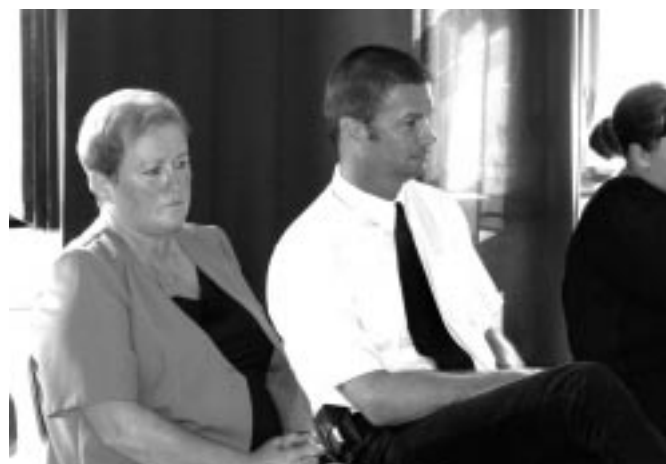
Az elmúlt két évben a Kisbíró minden lapszámába érkezett olyan írás, mely arról számolt be, hogy milyen tantárgyhoz, sporthoz vagy művészeti ághoz kapcsolódó versenyen hozták el iskolánk gyermekei az első három helyezést valamelyikét.

Pedig nem volt könnyű az elmúlt két év. Bármennyire is rosszul hangzik, kényszerházasságra kellett lépni a gyúrói iskolával. Az egyesülés kényszerét a megfontolatlan, felelőtlen törvényi szabályozás hozta, de Önöknek és a gyerekeknek kell elszenvednie. Szakmailag és jogilag szinte semmilyen segítséget nem nyújtott az illetékes minisztérium a kényszer-átstrukturizációhoz.

Az iskola szertárában keletkezett tűz is nehéz helyzet elé állította a pedagógusokat, gyerekeket, szülőket és az iskola fenntartóját. Heteken keresztül hol itt, hol ott kaptak egy-egy üres helyiséget az osztályok, hogy a tanításban ne legyen fennakadás...

Az előzőeknél is szomorúbb azonban az a két esemény, mely bebizonyította, hogy nem mindenki érzi úgy, hogy a felnőttek világában zajló eseményeknek nincs helye az iskolában, a gyerekek között.

Mondandóm végeztével szeretném még egyszer megköszönni Önöknek, hogy e kihívásokkal teli jelenben olyan munkát adnak gyermekeinknek, mely megalapozza a jövőbe vetett hitüket.

Különösen köszönöm a szülői közösség nevében iskolánk igazgatónőjének, Hamza Lászlónának, hogy hitet, szeretetet és tudást adott gyermekeinknek, hogy pedagógus kollégáival együtt, iskolánkat a környék egyik legjobb iskolájává tette. Kívánom, hogy jól megérdemelt nyugdíjas évei alatt sorra kapja a jó híreket egykori tanítványai sikereiről, arról, hogy hozzá méltóan megállták a helyüket családjukban, munkájukban, és sok tudással és tapasztalattal felvértezve térjenek vissza Tordásra, akár pedagógusként is.

Hasonló szépeket kívánok Fábiánné Klárka igazgató-helyettesnek, valamint Angyal Erzsébet, és Szász Ágnes tanár-néniknek, akik szintén az utolsó heteket töltik iskolánkban. Nyugdíjba vonulásuk alkalmából kívánok nekik jó egészséget és tartalmas éveket.

Négy új pedagógus kezd meg tehát a munkát szeptemberben az iskolánkban. Kérem, fogadják őket szeretettel, hiszen a pedagógusok közössége az alfája és omegája az iskolának, és a pedagógusok legnagyobb nevelőeszköze a példamutatás.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Kérem, most hallgassák szeretettel a gyermekek köszöntő műsorát.

Veres Andrea, szülő

ISKOLAI HÍREK

Anyák napja alkalmából virággal és ajándékkal készültek a gyerekek, hogy köszönthessék édesanyjukat és nagymamájukat.

Május 16-án iskolánk névadójának emlékére (275 éve született Sajnovics János), valamint a Madarak és Fák napja alkalmából a hagyományos akadályverseny lebonyolítására és a Sajnovics kupa megrendezésére került sor. Vendégeink voltak a szlovéniai Puconci iskola diákjai, tanárai.

Labdarúgásban korcsoportonként 3-3 csapat mérkőzött egymással: GYÚRÓ-TORDAS-PUCONCI. Felső tagozatban Puconci csapata, alsó tagozatban Tordas csapata ért el I. helyezést. Iskolánk Pom-pom lányai színesítették a nap eseményeit.

Ugyanezen a napon rendezte meg a váli iskola Vajda János emlékére iskolai szavalóversenyét, melyen már évek óta részt veszünk.

A felső tagozatból Gurabi Vivien 6. o., Bokros Virág 6. o., Gyulai Bence 8. o. tanulók képviselték iskolánkat, szereplésükért emléklapot kaptak.

Az alsó tagozatból valamennyi évfolyam képviselte magát, eredményeink:

Szabó Imola	1. o.	emléklap
Weinelt Veronika	1. o.	emléklap
Halenár Henrietta	2. o.	V. helyezés
Benkei Boldizsár	3. o.	emléklap
Benkő Réka	4. o.	V. helyezés

Mint minden évben, most is meglátogattuk a nagycsoportos óvodásokat. Kedves, jól felkészült csoport érkezik majd szeptemberben iskolánkba. De hogy némi bepillantásuk legyen az iskolai életbe, a következő héten ők látogattak hozzánk.

Május 27-én a Puconciban rendezett sportnapon a mi diákjaink Domi bácsi kíséretében részt vettek a hagyományos programokon.

Labdarúgásban a felsősök közül III. helyezést ért el a Szttyéhlik Ádám, Szabó Péter, Koczka Eszter 5. o., Báhidzski Máté 6. o. által alkotott csapat.

Görkorcsolyában Schachay Bettina 6. o. I., Sebestyén Eszter 8. o. III. helyezést ért el. Gratulálunk.

Alsó tagozatos tanulóinkat ingyenes szemészeti szűrővizsgálatra hívták az orvosi rendelőbe. Remélhetőleg felfedezhetők olyan problémák, amelyek még ebben a korban jó eséllyel gyógyíthatók.

Május 30-án a délelőtt a gyerekekről szólt. A gyermeknap rendezvényen játékos szellemi és ügyességi vetélkedőkön külön csapatokban vehetett részt a diákság. Jó hangulatban, kellemesen telt a délelőtt. Köszönjük a VIKI ABC, a BUCSI családi ABC felajánlásait, és Karnócziné Vlaszák Máriának a jégkrémet.

Június 7-én a TORDASI KULTURÁLIS NAPOK keretében zajlott a művészeti iskolások tanév végi vizsgabemutatója.

Június 8-án a szlovén iskola meghívására vendégszereplésre utaztak citerás diákjaink.

1-4. osztályos tanulóink a tanév folyamán részt vettek egy országos szintű levelezős matematika versenyben. Az eredmények értékelése folyamatban van, illetve részeredményeket tudhatunk. A 2. osztályban a következő eredmények születtek:

Pápai Aron	ezüst fokozat
Májér Milán	arany fokozat
Gál Máté	arany fokozat
Varga Dávid	bronz fokozat

A tanév végén zajlottak az osztálykirándulások.

1. osztály Veszprémbe, az állatkertbe látogatott. A 2. és 4. osztályosok Zircen az Arborétumban és a Bakony múzeumban, majd Nagyvázsonyban a Kinizsi várban töltötték el egy kellemes, jókedvű napot.

Június 14-én szombaton a tanévzáró ünnepéssel és ballagással ismét befejeztünk egy tanévet, ismét lezártunk egy küzdelmes időszakot.

Búcsút vettünk négy olyan kollégától, köztük iskolánk igazgatójától és helyettesétől is, akikkel hosszú éveken át dolgoztunk egyetértésben, békében és összhangban. Biztosan furcsa lesz majd az iskolának nélkülük kezdeni egy újabb tanévet, de én kívánom Nektek a méltó, megérdemelt pihenést, a nyugalmat, az elégedettséget.

Nektek, kedves búcsúzó 8. osztályosok kívánok a további életetekben sok sikert, új iskolátokban az eddigiekhez hasonló szorgalmat és kitartást. Nektek szánom Kölcsey szavait:

„Az élet fő célja - tett; Tehát tégy!
S tégy minden jót, ami tőled telik
S mindenütt ahol alkalom nyílik.”

Köszönöm azon kedves szülők segítő támogatását, akik valamilyen formában a tanév folyamán akár fizikai, akár anyagi segítséget nyújtottak iskolánknak.

Kívánok szeretettel az iskola valamennyi diákjának, a kedves szülőknek, az iskola alkalmazottainak, valamennyi kollégának jó pihenést, kellemes szép nyarat.

Somfai Sándorné igazgató-helyettes

Mit ér az ember, ha magyar?

Történelem házi dolgozatok - 2008.

A Kishíró a ballagó iskolások írásaival búcsúzik a nyugdíjba vonuló tanároktól.

Bokros Lídia: Mit ér az ember, ha magyar?

A világon minden egyes ember tartozik valamilyen nemzet-hez. Életünkben meghatározó szerepe van annak, hogy vállaljuk-e nemzeti hovatartozásunkat. Mivel magyarok elődeim, Magyarországon születtem és itt is élek, magyar nemzetiségű vagyok.

Én úgy érzem, hogy erre nagyon büszkének kell lennem. Nem kell magam szégyellnem azért, mert magyar vagyok. Egy csodálatos múltú és értékes nemzethez tartozom, hiába voltak és vannak megpróbáltatások, mégis egyik legnagyobb kincsem a nemzeti vagon, hogy magyar vagyok. Bárhova mehetek a világba, mindenhol csak jövevény vagyok, fontos tehát, hogy saját hazámban éljek, hiszen minden magyarnak szerepe van hazájában, hogy az fennmaradjon és fejlődjön, hagyományai-val és értékeivel együtt. Nagyon fontos, hogy szeressük hazánkat. Nem elég a Kárpát-medencében élnem, ha hazaszeretet nélkül teszem feladatomat, az keveset ér.

Voltak korszakok, amikor a magyarság nagyot tett, és én úgy hiszem, még igen nagy dolgokat tudunk véghezvinni, ha összetartunk egy cél érdekében, hogy Magyarország erős, a világban helytálló állam legyen. Istenfélelemmel, hittel és egy-más iránti szeretettel bármire képesek tudunk lenni.

Ha szétnézünk a világban, kevés olyan ország van, ami olyan történelemmel büszkélkedhet, mint Magyarország. Hiába próbálták meg többször is megsemmisíteni és földbe ti-porni hazánkat, a sok szenvedés ellenére is Európa egyik leg-szebb gyémántja vagyunk. A kérdés az, hogy tudunk-e ismét eredeti fényünkkel ragyogni a világban.

Történelmünk tele van a világon sok helyen ismert, bátor és hazaszerető személyiséggel. Példának vehetjük Szent Istvánt, államunk megalapítóját, aki meghonosította a kereszténységet. IV. Bélát, a második honalapítót, Hunyadi Jánost, a törökverőt, fiát, Hunyadi Mátyást, az igazságot. Dobó Istvánt, a kitartó egri várkapitányt, Bethlen Gábor erdélyi fejedelmet, II. Rákóczi Ferencet, a nagyságos fejedelmet. Kazinczy Ferencet, a nyelvújítót. Kossuth Lajost, a magyarok Mózesét, Széchenyi Istvánt, a legnagyobb magyart, Petőfi Sándort, a forradalom költőjét, Deák Ferencet, a haza bölcsét, és még sorolhatnám a neveket. Ők mind kitartottak Magyarország mellett, hazaszeret-tük példaeértékű, és nagyon sok szerepük volt hazánk fejlődésében.

Most viszont rajtunk áll Magyarország jövője. Mi felelő-ségünk, hogy nyelvünk és nemzetünk fennmarad-e. Figyelniük kell arra, hogy a rengeteg Magyarországra beáramló idegen szó helyett a magyar megfelelőjüket használjuk. Másik fontos fel-adatunk, hogy Magyarországon, saját hazánkban éljünk, és annak fejlődését, gyarapodását előre mozdítsuk.

Talán mindannyian ismerjük azt a megfogalmazhatatlan ér-zést, ami bennünk van, hogy mikor külföldre utazunk, örülünk, ha meghallunk egy magyar szót, vágyódunk vissza hazánkba és kötődünk nemzetünkhöz.

Én a nehézségek ellenére is - hiszen az mindenhol van -, na-gyon büszke vagyok arra, hogy magyarnak születtem, magyar anyanyelvű vagyok, és hálás vagyok azért, mert saját hazámban élhetek.

Saját vallomásként végül Széchenyi István szavait idézem: „Sokan azt gondolják, hogy Magyarország volt, de én azt sze-retném hinni, hogy lesz.”

Kun Henriett: Mit ér az ember, ha magyar?

„Jó magyarnak lenni igen nehéz, de nem lehetetlen.”
Széchenyi István)

A mi korosztályunk könyvekből, filmekből, rokonok, nagy-szülők elmondása alapján ismerheti meg a múltat. Számunkra

sokszor felfoghatatlannak tűnnek a szenvedések, a küzdések, a kiláthatatlan jövő, az ismételt újrakezdések a jobb holnapért.

A történelem órán tanultakból is kitűnik, hogy igazán büsz-kék lehetünk őseinkre és arra, hogy magyarnak születünk.

Amit én érzek, az a büszkeség mégis más. Az én legna-gyobb büszkeségem a dédapám, aki annyi idő volt, mint most a fiútestvérem (23 éves), és a II. világháború alatt elvitték a többi falubeli fiattal együtt a Don-kanyarhoz harcolni. Az elmondásokból tudom, hogy rettenetes hidegben, embertelen körülmények között harcoltak, és nagyon sokan meghaltak. Ő fogságba is került, a lábujját is le kellett vágni, mert elfagyott, de túlélte.

Miután hazajött, újul erővel küzdött tovább a jobb holna-pért, hogy gyermekeinek és unokáinak jobb legyen. Jó néze-getni a fényképét. Az arca komoly, de a szemében látszik az elszántság és a bátorság.

Nekem az jelenti a magyarságot, hogy mi egy olyan nemzet vagyunk, aki sokszor, sokat szenvedett, de mindig talpra állt, és remélem, hogy mi, fiatalok, nem fogunk szégyent hozni rá-juk, és megálljuk a helyünket az életben.

Bohár Bence: Mit ér az ember, ha magyar?

„Uram ... Mit ér az ember, ha magyar?” – kérdezte Ady. Nem kérdezte: ki a magyar? Mi a magyar? Semmiből építet-tünk palotákat. Jött a háború - szétporladtak.

„Nekünk Mohács kell” – jajdult fel Ady Endre, de hiába dörömbölt öklével az égbolton – mit ér az ember, ha magyar? –, válasz a magasból nem érkezett. A történelem válaszolt. 1920. június 4-én. A magyarság több száz éven át fennálló or-szága idegen kézbe került. Elveszítettük Székelyföldet, a Fel-vidéket, Kárpátalját és a Délvidéket. Fontos, hogy szolidaritást vállaljunk határokon kívül rekedt testvéreinkkel. Azt a kis részt, ami Trianon után maradt, nem szabadott volna idegen kézbe adni. De megtettük, amikor beléptünk az Európai Unióba. A magyaroknak nem volt jó a magyar termék? Hála azoknak, akik beszavaztak minket az EU-ba, már nem vághatunk disznót, nem etethetünk moslékkal és sorolhatnám. Meg kell őrizniük a nyelvünket, és művelniük kell azt. Meg kell őrizniük a ha-gyományainkat, és nem szabad engedni, hogy az amerikai szo-kások befészkeljék magukat otthonunkba. (...)

Jó hír viszont, hogy a népművészetet aktívan fenntartják. Rengeteg híres néptáncgyűjtesünk van. Hollókő is a világ-örökség része. De van itt más is. Én azt szeretném megérni, hogy Erdély önállóságot kap. Sok ottani ismerősünk van, és a gyerekek panaszkodnak, hogy a románok megverik őket. Ro-mán nyelven kell beszélniük az iskolában. Az a gyermek ma-gyarnak született, nem pedig románnak! Minden magyar gyere-keknek magyart kellene elsősorban tanulni. A magyar nyelv és történelem egyedi. Nincs a világon még egy nemzet, akinek ilyen változatos nyelvrendszer és történelme lenne. A világban elszórtan rengeteg magyar él, és nekik van egy üzenet: házad bárhol lehet, de hazád csak egy helyen. Magyarnak lenni isteni áldás.

Becsüljük és szeressük kis hazánkat és népünket!

Áldott Dorottya: Mit ér az ember, ha magyar?

„Egy népet nem a testi hasonlóság, hanem a közös múlt, a hasonló gond, az egy haza levegője egyesít, s választ el egy más jelenű néptől. Magyar az, akinek nyelve és esze magyarul fo-rog. Becsületesen nem lehet más vizsgát találni arra, hogy kit tartunk igazán magyarnak. Nem könnyű vizsga ez. Sokkal ne-hezebb annál, ami elé a fajta testi jegyeinek kutatói állítják az embert. Itt a lelket kell kitenni.” (Illyés Gyula)

Mi magyarok azért tartozunk össze, mert egy nyelvet be-szélünk, mert közös múltunk, történelmünk van, legyünk most bárhol is. Ez tart minket össze, ezért mondja a legtöbb külföldre utazó hazai magát magyarnak. Történelmünk évezeirekre nyü-lik vissza. Nyelvünk igen különleges, sokak szerint nehéz, de vannak szépségei, más népeknél nem fordul elő.

Magyarnak lenni sokat ért nagyapáinknak és minden leszá-rmazottnak, nekünk is. Számomra talán valami kiváltságot jelent,

hogy ideszülettünk, itt élhetünk, így beszélhetünk.

Sajnos, amikor hazánktól területeket vettek el, akkor rengeteg ember kényszerült arra, hogy másokhoz alkalmazkodjon, ez szörnyű veszteség volt. Közülük nagyon sokan tartják magukat teljes mértékben magyarnak ma is, ezt a nyelvet beszélik, de nem akarnak eljönni otthonukból, mert számukra az is fontos.

Nekem a magyarságtudat a magyarok összetartozását is jelenti. Mert még a külföldi emberek is próbálnak egymáson segíteni. Soha nem tartoznék máshova, mert az ide tartozás tudata páratlan: itt él a családom, a rokonaim, a barátaim, az ismerőseim, ide tartozok. Az emberek születnek valahová, és a legtöbb esetben ott élnek, mi ide születtünk, és büszkék vagyunk rá. Magyarországra. Egy gyönyörű vidékre hagyományokkal, saját nyelvvvel, hovartartozással.

„Lelkünkbe szíva magyar földünk lelkét,
Vérünkbe oltva ősök honszerelmét,
Féltőn borulni minden magyar rögére,
S hozzátapadni örökkön-örökre!”

(Sajó Sándor)

Mit ér az ember, ha magyar? Sokat, rengeteget. Nemcsak az a magyar ember, aki itt él Magyarországon, hanem az is, aki úgy gondolkodik, mint egy magyar ember.

Demény Kinga: Mit ér az ember, ha magyar?

Minden nemzetnek megvan a maga számára kijelölt hely, ami otthona és hazája is egyben. Igazán otthon csak a saját hazájában lehet az ember.

Nekünk, magyaroknak, ez a hely a Kárpát-medence. Több ezer éves kultúrával őseink idevándoroltak Afsziából. Mindenki először is ember – jó vagy rossz –, azután lehet jó vagy rossz magyar ember.

Büszke vagyok a szép, a világon egyedülálló, változatos és sokszínű nyelvünkre.

A magyar irodalom bárhol megállja a helyét. Erre remek példa, hogy Kínában az általános iskolai tanulók egyik kötelező olvasmánya A Pál utcai fiúk. Irodalmi műveink is csodálatosan változatosak. Petőfi Sándor egyszerű paraszti hangú verseitől Örkény István groteszk, humoros, gyakran nehezen érthető műveiig.

Történelmünk is egyedülálló, a folyamatos küzdelem hazánk függetlenségéért. A hazájukért küzdő, félelmet nem ismerő katonáink nem hiába maradtak a harctéren. Emléküket a történelem és mi, ma élő emberek örökké őrizni fogjuk.

Örülök, hogy megmaradt nekünk a sok szép népdal, a táncaink, viseleteink.

Sokat gondolkozom azon, hogy valójában milyen szerencsések is vagyunk, hogy anyanyelvünkön beszélhetünk, tanulhatunk. Míg ezzel szemben a határon kívüli gyerekeknek egy idegen országban, idegen nyelven kell beszélniük.

Én még gyerek vagyok, nem tudom igazán megfogalmazni, amit gondolok. Ezért segítségül hívom Radnóti Miklós: Nem tudhatom című versét, amiben ez a mondat gyönyörűen kifejezi, amit egy magyar szívű ember érez: „Belőle nőttem én ki, mint fatörzsből gyöngye ága, s remélem, testem is majd e földre süpped el!”

Ha nagy leszek, én a fényképeimmel szeretném továbbvinni a hagyományainkat. Megörökíteni egy szép öreg házat, népművészeti tárgyat vagy egy derűs paraszti arcot.

Mindezt teszem azért, hogy ne merüljön feledésbe az a sok kincs, amit a magyar nép évezredek alatt összegyűjtött és megőrzött.

Gyulai Bence: Mit ér az ember, ha magyar?

Vajon, mit ér az ember, ha magyar? Ezt nagyon nehéz megfogalmazni egy korombeli diáknak, hiszen kevés dolgot éltünk meg. Nehéz szavakba önteni, ám mégis megpróbálkozom vele.

Az hogy magyar vagyok, büszkeséggel tölt el, mert a népünk kivételesen nagy történelmi múltra tekint vissza. Dicső történelmünkben nagyobbnál nagyobb királyok uralkodtak, s

népek ezrei rettegtek tőlünk. Ez időről időre változott, fokozatosan, s szerintem igazán a kiegyezéstől fordult a kocka.

A magyarokat egész európai történelmük alatt ki akarták irítani. A XIX. és XX. századra szinte teljesen elvették, megtörték büszkeségüket. Nagyon rossz érzéssel tölt el ez, hogy egyre gyöngébb nemzet leszünk. A mai napokban is folyamatosan folyik e nemzet szétbomlasztása, és ezt rossz nézni úgy, hogy nem tehetek semmit.

A magyarok történetében rengeteg nagyszerű író, költő élt. Köztük, véleményem szerint, a legnagyobb Wass Albert. Ő zseniálisan szavakba tudta önteni azt, amit érez, amit neki jelent a magyarsága. Magyarnak lenni annyit jelent számomra, mint nem sunyi embernek lenni, okosabbnak lenni, mint más, s az esetleges sikerért dupla annyit dolgozni.

A világnak a magyar név már szinte nem jelent semmit. Elenyészünk a nagyvilágban. Nekem nagyon sokat jelent, hogy magyarnak születtem, nem pedig olyannak, akinek se múltja, sem pedig igazán hazája nincsen, gondolok itt az amerikaiakra, akik kiirtották az indiánokat, és így jutottak otthonhoz. Talán a magyarokkal is ez fog történni. Talán valami más nemzet elnyom minket, és úgy fogunk élni, mint az indiánok, elkerítve, akár az állatok. Én nem szeretném megélni, ha ez megtörténik. Engem boldoggá, büszkévé, de szomorúvá is tesz a magyarságom.

Bocsánat, ha valami nem tisztán érthető, de nem tudtam jobban szavakba önteni.

Kelemen Karolina: Mit ér az ember, ha magyar?

Magyarországot a történelem során sok szenvedés érte. Köznapi mondattá vált, hogy „Nagyot nyelni, szenvedni – magyar vonás”.

Bennünket Isten Európa közepére, még pontosabban a Kárpát-medencébe teremtett. De az, hogy mi itt telepedtünk le sok népnek nem tetszett, ezt történelmünk során többször megtapasztalhattuk. Például az I. világháború után kétharmad földünk elvesztése, amikor a törökök idetelepedtek százötven évre, és persze a Kádár-kormány utáni ránk maradt nagyon nagy kölcsönök, eladósodások.

Hiába hurcoltak el, kényszerítettek térdre, a magyar nép mindig megállta a helyét. Nálunk, szülőföldi magyaroknál – rosszabb sors jutott a kinnrekedt felvidéki, kárpátaljai, észak-erdélyi és délvidéki magyaroknak. Egyik napról a másikra elcsatolták őket tőlünk, nem tarthattak hagyományokat, nem beszélhették a nyelvünket, amit ezer éve formáltunk, és teljesen elszakították tőlünk. De mi nagyon erős nép vagyunk, és sok lelki tartalékkal rendelkezünk, és nehezen, de ezt is elfogadtuk, mert beletörődöttünk, hogy nem tudunk mindig ellenállni a hatalomnak.

Mindenkinek egy szülőföldje van, ahol születik, és arra az egyre kell vigyázni, védeni, tisztelni. Az országban nem mindenkinek ilyen a gondolkodása, sajnos, valaki gyalázza és szégyelli a magyarságát. Fontos, hogy nem elég egy helyen valahol lenni és valamilyen nemzethez tartozni, előbb fel kell nőni, meg kell érteni, hogy milyen helyzetben vagyunk, és büszkén kimutatni, hogy mi igenis magyarok vagyunk, szeretjük és tiszteljük egymást és más népeket. A hagyományokat nem szabad elfelejteni, táncunkkal, történelmünkkel kell foglalkozni és tanítani már egészen kicsi gyerekeknek.

Törekedjünk arra, hogy őrizzük meg szabadságunkat, soha ne hagyjuk, hogy fölénk kerekedjenek, és méltóságteljesen emelkedjünk fel, és éljünk megmaradt kicsi hazánkban.

Kelemen Klaudia: Mit ér az ember, ha magyar?

A magyar történelem, illetve a magyar kultúra a honfoglalás, vagyis a hon újra visszafoglalása előtti időszakra nyúlik vissza. Hazánk tájai és jellegzetességei vonzzák az ide látogató turistákat. Sokan itt is maradnak, és itt folytatják további életüket. Sokan érkeznek ide például Kínából, Németországból és a környező országokból.

Nekem az a véleményem, hogy sokat kéne tenni annak érdekében, hogy magyar népszokások, a táncok és a jellegzetes-

ségek ismét fontos szerepet kapjanak az életünkben. Ennek érdekében jó ötletnek tartanám, ha az iskolákban több időt szentelnének a magyar szokások, táncok, zene, tájak, és nem utolsósorban a történelem megismerésére és tanítására. És a gyönyörű nyelvet sem lehet elfelejteni, hiszen az is hozzátartozik a magyarsághoz.

Én szeretem Magyarországot, és büszke vagyok, hogy magyar vagyok. De nemcsak magamra vagyok büszke emiatt, hanem az őseinkre is, akik azon dolgoztak, hogy hazánk egyre szebb és egyre jobb legyen. És ha egy kicsit elgyengültünk, nem adtuk fel, és ismét talpra próbáltunk állni.

Szívből sajnálom azokat, akik a trianoni békeszerződés után elszakadtak és kinnrekedtek. Hiszen én sem szeretnék elszakadni szeretett hazámtól és egyben az otthonomtól. A nehézkes megélhetés, a kevés fizetés és a magas árak ellenére sem költöznek el innen. Ennek oka, hogy ez a kis ország, az én kis falum és a mi kis házuk mindig a szívem közepén kap helyet. Idekötnek az emlékek, és ami mindennél fontosabb: a CSALÁDOM.

És csak most jön az igazi kérdés: „Mit ér az ember, ha magyar?” Szerintem ez az a kérdés, amelyen akár évekig is el lehetne gondolkodni, és mégsem találánk meg a tökéletes választ. Mindenkinek mást jelent. Egy biztos, soha nem tartoznék máshova, büszke vagyok a hazámra.

Kimberger Cynthia: Mit ér az ember, ha magyar?

Mit ér az ember, ha magyar? Ezt a kérdést szinte lehetetlen szóban megválaszolni, inkább tudatalatti tetteinkben rejlik a válasz.

A mai emberek nincsenek teljesen tisztában a kérdés lényegével, mely valójában a magyar érzet és a teljes magyar szívű cselekvés. Sajnos, ma már lassan teljesen elveszik a magyarság. Gyakran feltesszük magunknak a kérdést, hogy miért, vagy hogy miért nem teszünk ellene, de ma már hajlamosak vagyunk megfélemleni arról, mivel tartozunk a nemzetnek és őseinknek. Szépen lassan hagyjuk elveszni, ami szép; ami idők óta megvan a kultúránkban.

Valahol mindenki érzi, hogy hova született. Minden ember születik valahova, és van benne egy érzés, a hazaszeretet. Ez az érzés megmagyarázhatatlan és egyben hihetetlen. Hatalmas erővel ruház fel, melyek birtokában úgy érezzük, bárhol vagyunk a világban, mindig magyarok tudunk lenni. Becsülnünk kell a márt, mert az éveinkben mindig ott van múlt. Ha nem tiszteljük nemzetünk, nem tiszteljük őseinket sem, akik annyit harcoltak értünk.

Sajnos a XXI. század érzéséből teljesen kitöröltött az összetartozás, ezáltal nemzetünk széthúz. A más tájakon élő magyar kisebbség jobban értékeli az összetartozást, és jobban is csinálják, mint mi, magyarországi magyarok. De vajon mit értenek jobban? Erre igen egyszerű a válasz. Érték sok minden lehet, de az igazi szívnek fontos érték csak a nemzet és az anyanyelv, mely csak a miénk, és még fegyverrel sem vehetik el. Ez az egy dolog, amit nemzetünk évezredek át őrzött.

Tehát röviden azt mondom, hogy magyarnak lenni csodás dolog, mert tudom, hogy tartozom valahová. Ráadásul nem is akárhová, egy erős múltú nemzethez. És tudom, ha az emberek olvassák vagy hallják a Himnuszt, Szózatot, akkor bennük is feléled az ősi láng, amely őseinkben is égett. Ez a láng a magyarság, a hazaszeretet! Én már tudom, hogy bárhol járok a világon, és megkérdik, hogy te honnan jöttél, büszkén fogom mondani, hogy Magyarországról. Úgy gondolom, mindenkinek így kéne gondolkodni, mert nem a kívülállók látásáért kell csinálni, hanem a belső szemléletünk és az érzetünk miatt. Aki itt született meg, annak más földön meghalni nincs helye!

Ezzel zárom soraimat, mert többet beszélni erről már nem lehet, a többit érezni kell.

Kiss Annabella Anita: Mit ér az ember, ha magyar?

Őszintén szólva, a mai világban a legtöbb ember még a kérdés mélyebb jelentését sem érti.

Ma már az emberek nem törődnek ezzel, egymással vagy a környezetükkel pedig pláne nem. Pedig ez nagyon fontos. Így

megtudhatjuk, hogy az emberek mit gondolnak az országról, de főleg magunkról.

Sajnos, ma már az élet a rohanásról és az állandó pénzszerzési vágyról szól. Nagyon ritka az olyan ember, aki büszke a hazájára. Réges-régen, mikor még az őseink kitartóak, kedvesek és elszántak voltak, ez a kérdés olyan nagy jelentőséget kapott, mint kevés más dolog. Ma már az emberek nem tudják értékelni azt, amijük van.

Évszázadok alatt eltűntek, vagy csak kevés olyan ember maradt, aki kitartó, büszke, igazi magyar. Ugyanakkor sok olyan emberről is számot ad a történelem, akik gyűlöltek, hogy magyarok, és ezért elárulták az országot. De ezek az emberek nemcsak az országot, honfitársaikat, de saját magukat is becsapták.

Szerintem az embereknek büszkének kell lenniük arra, hogy magyarok. Én is az vagyok: büszke. Szeretem Magyarországot, de hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem szeretnék utazni, más országokat is megismerni, más szokásokat, más kultúrát. De végső soron még a saját hazámról sem tudok mindent. Azért sok olyan hely van még, ahol nem jártam, de szeretnék eljutni. De akárhol is leszek a nagyvilágban, emelt fővel, büszkén fogom hangoztatni: magyar vagyok! Sajnálatos módon van olyan ember, aki ezt hátránynak, mintsem előnynek fogja fel.

Ez az ország tud még meglepetést okozni nekem. Például pár hete, mikor anyukámékkal az állatkertbe mentünk, nagyon meglepődtem, hogy milyen forgalmas turistaközpont lett Budapest. Rengeteget gondolkodom ezen, hogy azok a számunkra megszokott dolgok, épületek, szokások egy másik nemzetiségű embernek mennyit jelenthet. Gyönyörű épületeink vannak, mint a Szépművészeti Múzeum vagy a Parlament. De ugyanolyan kimagasló az irodalmunk Petőfivel, Adyval, Arannyal és a többi tehetséges íróval, költővel az élen.

Arra pedig külön felhívom a figyelmet, hogy olyan nyelvet tudhatunk magunknak, amelyet csak mi értünk, és a világ egyik legnehezebb nyelveként van nyilvántartva.

Büszke vagyok erre az országra és nagyon szeretem, nemcsak azért, mert itt él a családom, a barátaim és a legtöbb ismerősöm, hanem mert én teljes meggyőződéssel hangoztatom: „Magyar vagyok”.

Ez az ország örökre megmarad, lehet hogy nem gyakorlatilag. Lehet, hogy pár évtized múlva teljesen megsemmisül, de mindig emlékezni fogunk rá. Az emléke pedig általunk tovább él a gyermekeinkben, a gyermekeink gyermekeiben, és így tovább. Egy szó, csak egyetlen szó – MAGYARORSZÁG.

Kőhegyi Attila: Mit ér az ember, ha magyar?

Nekem azt jelenti magyarnak lenni, hogy a régi magyar kultúrát, szokásokat megőrizsem és továbbvigyem. És ismerni a magyar történelmet.

Sajnos, a honfoglalás óta sokan próbálják elvenni szép országunkat: tatár, török, osztrák... A világháború után a trianoni békeszerződés aláírásával Magyarország több mint kétharmadát elvesztették. A határon túli magyarokat sajnos mára elfeledték. Így most már a Magyarországon élő magyarok is azt mondják a székelyre, hogy román. Ennél fogva a határon túli magyaroknak kétszer olyan rossz. Nemcsak abból az országból kapnak sértést, bántást, amelybe kerültek, mert magyarul beszélnek és magyar színeket viselnek, hanem még az anyaországban maradt magyaroktól is, mikor lerománozzák vagy nem szavazzák meg nekik az autonómiát.

Sajnos Magyarországon is egyre kevesebben őrzik a hagyományokat. A házakon nincsen kirakva magyar zászló, vagy csak egy napon, március 15-én, de akkor is gyorsan beszedik. Én félig székely, félig magyar vagyok. Fontosnak tartom megőrizni a magyar értékeket, hagyományokat: székely kapu, rovasírás, néptánc. Ha ezeket a hagyományokat nem őrizzük meg, lassan elvesznek. Erdélyben még élnek régi szokások, bármennyire is akarják eltiporni a románok. Például, ha valaki házat épít, vagy mondjuk leégett, a faluból segítenek az emberek, de ezért nem kérnek pénzt, hanem mikor ő is segítségre szorul, a másik ember is segít neki.

Én büszke vagyok, hogy magyarnak születtem.

A MŰVÉSZETOKTATÁS HÍREI

Az előző számban részletesen elővetítettük programjainkat, melyek nagy részben lezajlottak. A siker nem maradt el. Elismerést érdemel minden művész-növendékünk és felkészítő tanáraink. Álljanak itt a versenyek eredményei:

* Április 6-án az Országos népdaléneklési verseny döntőjén (Bp.) Néprajzi Múzeumban a LOKÓTÓK énekegyüttes „Bronz” fokozatot ért el.

* Május 10-12. a XII. MÉTA Fesztiválon, koreográfiai versenyen Balatonbogláron a „B” korcsoportban 2. díjat nyertek az alapfokú képzésben résztvevő táncosaink, 39 gyermek, saját zenekarunk kísért a Parázs vonós banda.

Domak Anikó képei: 1. díjátvétel, 2. Parázs zenekar

* Május 16-18. az Országos Ifjúsági Kamaracsoportok tanulmányi versenyén Sopronban továbbképzős táncosaink 1. díjat kaptak, 29 neves és nagy művészeti iskola előtt!

* Május 23-25. az Országos Ifjúsági szólótánc verseny döntőjén Egerben „Gyöngygaléros” ill. „Aranypitykés” táncos lett Salamon Gáspár, Szabó Rubinka és Násztor Péter (három elődöntőből, közel 300 táncosból válogatott a szakmai zsűri).

Külön köszönet a SZÜLŐKNEK, a Bábel és a Tordasért Közalapítványnak, kiknek hatalmas segítségével el se jutottunk volna ezekre a versenyekre!

Szeretettel búcsúzzunk az iskolánkban sok-sok évet itt töltő igazgató nőnktől, Irénkétől és pedagógusainktól Klári nénitől, Betti nénitől,

„Hozd fel Isten azt a napot,
Hogy süjse fel a harmatot,
A harmatot a mezőkről,
A bánatot a szívemről.

Szervusz, szervusz te jó barát,
Ki-ki tudja maga baját,
Én es tudom a magamét,
Más es tudja a magáét...”
(Gyimes)

A pedagógus pálya hivatás, elkötelezettség, életforma aminek hiánya bizonyosan törés az ember életében, de reméljük a családi háttér, az egészség és a jól megérdemelt pihenés vár mindannyiukra! Isten Aldja Őket!

*****
Egyéb információk:

* A nyári ügyelet az általános iskolával azonos, melyet a megfelelő helyeken kifüggesztünk.

* Július 25-én, pénteken Martonvásáron lesz a Százszorszép Táncegyüttes hagyományos gálaműsora, melyen a martonvásári művészeti iskolások külföldi utazás miatt nem tudnak szerepelni. A „Széki lovas farsang” c. koreográfiában szereplő gyerekek szüleit kérjük (2-3. csoport), jelezzék a pótbeíratás időpontjaiban, hogy ezen a napon, kik vállalnák a fellépést. A megfelelő létszám függvényében vállaljuk vagy nem vállaljuk a szereplést. Abban az esetben, ha összejön a létszám, július 25-ig a műv. isk. hirdetőtáblájára kiteszük a névsort, s a közelebbi információkat (próba, jelmezostás stb.).

Tartalmas pihenést a nyárra! Minden növendékünket szeretettel várunk a 2008-09. tanévben!

Németh Ildikó, a művészetoktatás vezetője

Parképítés - felhívás

Idei terveink között szerepel az alsó iskolaudvar alatti, fasorokkal kerített, tavaly füvesített terület további alakítása. A lejáratot az iskolától az épülő híd felé egy rámpával alakítjuk ki, melynek két oldalán sóskúti kőből készítünk egy-egy íves támfalat. Az összefogás egyik szép példája lenne, ha ezek a kövek adakozásból gyűlnének össze. Több helyről hallottuk, hogy a korábbi építkezések befejeztével maradt pár darab 20x20x40 cm-es kövük. Várjuk azok jelentkezését, akik szívesen felajánlják erre a célra a megmaradt sóskúti köveiket és így hozzájárulnak egy újabb park kialakításához. Segítségüket előre is köszönjük!

Ismét pályázatot nyertünk

A fűkasza pályázaton nyert 250 000 Ft-ból vásároltunk két nagy teljesítményű STIHL FS 310 típusú gépet, amit napokon belül üzembe is helyeztünk.

Köszönöm Veres Andreának, hogy megírta a pályázatot.

Juhász Csaba polgármester

Óvodai hírek

Május nemcsak a legszebb hónap, de a legmozgalmasabb is egy óvodai közösség életében.

Az édesanyákat május 5-én köszöntöttük a nagy-, 6-án pedig a középső csoportban. Versekkel, dalokkal, sajtókészítésű ajándékokkal leptük meg őket. Már hagyomány óvodánkban, hogy a bensőséges köszöntő után a gyerekek vendégül látják az anyukákat, nagy sütés, teremdszítés előzi meg a nagy napot.

Izgalommal készültek kicsik és nagyok a kirándulásra, úti célunk az „Úttörővasút” volt. Budapestig autóbusszal mentünk, majd fogaskerekűre szálltunk, mire megekeztünk a Széchenyi-hegyre. Nagyszerű dolog a vonatozás, messze hangzott a gyermekek kacagása, az alagútban fülsiketítő volt a hangzavar, a hajtányozásból pedig senki sem akart kimaradni. Befejezésül pedig finom fagyalaltot ettünk Érden, kissé fáradtan, de élményekkel telve érkezünk haza délután. Köszönjük Andorfi Otónak és feleségének Andinak, hogy megszervezték ezt a kirándulást és végigkiszolgáltak bennünket.

A hónap közepén látogatta meg nagycsoportosainkat iskolánk igazgatónője, Dr. Hamza Lászlóné és Somfai Sándorné tanítónő. Ismerkedtek az új elsősökkel és meghívták őket az iskolába. A jelenlegi elsősök nagy szeretettel várták az ovisokat, megmutatták, hogy milyen ügyesen olvasnak és számolnak.

Az évzárónkon 16 nagycsoportosunk búcsúzott az óvodától, őket szeptemberben már a tanító néni fogja várni az iskolában.

Évzárónk számunkra most kivételes alkalom volt, mivel hihetetlen, de a mindenki által szeretett KATI NÉNI Cigány Zoltánné életében egy új szakasz kezdődik, nyugdíjas lesz, őt is köszöntöttük ebből az alkalomból. Négy évtizedes tisztességgel, becsülettel végzett munka áll mögötte. Társa volt a szülők-

nek gyermekük nevelésében, szeretettel, odafigyeléssel gondozta a rábízott kicsiket. Mi, a munkatársai, akik szinte évtizedek óta együtt dolgoztunk vele, egy nagyszerű kollégától búcsúzunk, hiszen kevesen mondhatják el hogy ilyen jó „főnökük” van. Az ovisok és az óvoda minden dolgozója köszönti őt Rozbor Andor versének egy részletével

„Óvó nénink
Szeretünk mi mind,
Minden szavad
Szeretetre int.
Óvó néni,
Akármerre lépj,
Mindig, mindig,
Nagyon boldog légy.”

Gyermeknapunkat a hagyományokhoz híven az óvoda udvarán tartottuk. Volt játék, móka, kacagás, palacsinta, süti és még sok-sok finomság. A királyi ebéd kondérban főtt paprikás-krumpli volt. Örömeinkre sok szülő velünk töltötte ezt a vidám a délelőtti.

Nehéz helyzetben volt az idén a felvételi bizottság, hiszen a megüresedő 16 férőhelyre 30 új jelentkező volt. Sajnos néhányukat el kellett utasítani.

Június közepén három napig állt nyitva óvodánk ajtaja a felvett új óvodásaink előtt. Örömeinkre szinte minden szülő élt ezzel a lehetőséggel, hogy gyermeke már előre megismerkedhesen az óvodai élettel.

A karácsonyi vásár bevételéből és nagyon sok tordasi jóvoltából, akik egyforintosait nekünk adták, 92 000 forintunk gyűlt össze. Ebből a pénzből udvari játékokat vásároltunk a gyerekek nagy örömeire. Köszönet mindenkinek. Köszönjük a szülőknek a sok segítséget, gyümölcsöt, felajánlást amivel segítették munkánkat, gazdagították mindennapjainkat.

Óvodánk augusztus hónapban zárva tart. Kellemes pihenést, tartalmas szórakozást, feltöltődést, szeptemberben pedig vidám évkezdést kívánunk mindenkinek.

Polónyi Zoltán: Kívárgató (részlet)

Szelíd bárányfelhőt	Puha pihe fészket
Kívánok az égnek,	A dalos madárnak,
Sok tarka virágot	Harmatot a rétnak
A lenge lepkének,	Napsütést a nyárnak.

Milichovszkiné Szalai Ilona

Búcsú az óvodától

2008. május 30-án az óvodai ballagás és tanévzáró ünnepség nekem az utolsó, amiben a munkám is benne van, de remélem, még soknak leszek a nézője.

39 év munka van mögöttem, ebből 35 évet az óvodában töltöttem.

1973 májusában Papp Imre iskolaigazgató bácsi azt mondta: tudom, hogy szereted a gyerekeket, mindig jó közösségi ember voltál, sok barátod van. Nem volna kedved az óvodában dolgozni, mint óvónő? Én elvállaltam, nem tudtam, hogy mit, de soha nem bántam meg.

Piláth Ferencné Jolán néni szakácsnő, Farkas Sándorné Ica néni voltak első munkatársaim, szeretettel gondolok rájuk, nagyon sok mindent tanultam tőlük, főleg a gyermekek feltétlen szeretetét. Szeretettel gondolok mindenkire, akivel az évek során együtt dolgoztam. Munkámat igyekeztem tisztességesen, becsületesen legjobb tudásom szerint végezni. Soha nem tagadtam meg, honnét indultam, kik a szüleim, párom, gyermekeim.

Nagyon szeretem a gyerekeket, már régen azoknak a gyermekeik nevelem, akik első óvodásaim voltak, tisztelem a szülőket. Igyekeztem mindenkinek segíteni, aki segítséget kért, de annak is segítettem, aki nem kérte, de tudtam, hogy gondja van. Soha nem voltam haragtartó, bíztam az emberekben, mindig azt gondoltam: tisztességesen kell élni.

Munkatársaimmal 30-29-25-1 éve dolgoztam együtt. Jó volt velük a munka, a vidámság, nehézség, nagyon sok mindent megoldottunk, felejthetetlen napokat töltöttünk együtt és a ránk bízott gyerekekkel. De eljött az idő: más feladatok várnak rám, nem égetem ki és nem fáradtam el, nem untam meg a munkámat.

Remélem, rossz emléket nem hagyok munkatársaimban. Köszönöm szépen munkatársaimnak, régi és mostani óvodásaimnak, és mindenkinek a szép ünnepséget és a búcsúztatást.

Mi lesz ezután? Remélem, még sok munka, olvasás, kertészkedés, finomakat főzök, sütök, unokázom. Értelmesen szeretném tölteni a napokat, békében lenni önmagammal és másokkal.

Tisztelettel:

Czigány Zoltánné
Kati óvónéni

Végére érkezett a stratégiakészítés négy hónapos tervezési időszaka, május végére elkészült a 17 településből álló Völgyvidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája.

A dokumentumban megfogalmazott fő célok:

„A Váli-víz és Szent László-víz mentén kialakult településfüzér lakosainak fontos a hagyományos növénytermesztés és a térség öröksége: a mindig megújuló hegyoldal és vízpart találkozása. Az itt élők legfőbb értéke az alkalmazkodás a táj struktúrájához. A vizek által biztosított folyamatos vízellátásra alapozva, mindig is jó minőségű zöldséget és gyümölcsöt termeltek itt. Ezt a hagyományt élesztjük újjá, amikor a hangsúlyt a helyi termelés és értékesítés összehangolására helyezzük. Fejlesztési stratégiánk egyik alapeleme a helyi piac kialakítása, ahol az itt élők a völgyvidéki termékekkel kereskednek. A területre újonnan érkezők között jellemzője a hagyományok felé fordulás, amelyet jól egészít ki az őslakosok hagyomány- és helyismerete. Ezért támogatjuk a kulturális civil szervezetek munkáját: közösségi rendezvényekkel, turisztikai vonzerővel is bíró kulturális fesztiválokkal, a természeti és völgyvidéki értékek megőrzésével. Ezekre a fejlesztési modulokra alapozzuk stratégiánk harmadik fontos pillérét: a völgyvidéki ember identitását, aki egyszerre innovatív és alkalmazkodó, a közösség aktív tagja és értékes individuum. Így válik a Völgyvidék kulturálisan sokszínűvé, fenntartható gazdasággá, természetes élőhellyé, ahol helyiek és turisták jól érzik magukat.”

A tervezési időszak végén létrehoztuk azt az egyesületet, amely jogi személyiség lévén alkalmas lesz a stratégia megvalósítására, a pályázati források kezelésére. A Völgyvidék Vidékfejlesztési Közösség 44 taggal alakult meg, az egyesület elnöke Tóth Ferencné, Vál község polgármestere, alelnökei Szabó Tamás, Ercsi város polgármestere és Ónody Miklós Ráckeresztúr község polgármestere. Az elnökségben a közszférán kívül az üzleti és a civil szféra is képviselteti magát, az elnökség további tagjai:

Grépály András	Tellum Kft.	Vál
Molnár Balázs	Chemcon 2002 Bt	Baracska
Vasvári Béla	Egyéni vállalkozó	Baracska
Halász Ferenc	Palocsa Egyesület	Alcsútdoboz
Horváth Bálint	Szászország Alapítvány	Martonvásár
Horváth Judit	„A tabajdi oktatásért és ifjúságért” Közalapítvány	Tabajd
Salamon Ferencné	Martonvásári Tehetséggondozó Alapítvány	Martonvásár
Szendrői Júlia	Sze-Lá-ví Alapítvány	Tordas
Tóth Andrásné	Martonvásári Nyár Kulturális Egyesület	Martonvásár

Feltehetőleg az év vége felé tudjuk meg, hogy a közösség megkapja-e a LEADER kiegészítő forrásokat is, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelyének pályázataiban azonban hamarosan megjelennek. Mindenkinek sikeres pályázást kívánok:

Szendrői Júlia

A Tervezést Koordináló Csoport vezetője

ÖSSZEFOGLALÁS, ÉRTÉKELÉS

Rajtunk múlik

Tordasi Modell Program

kísérleti konzultációs folyamat Tordason a hosszú távú településfejlesztési koncepcióról

Az egyéves program célja egy olyan sajátos folyamat kipróbálása volt, amelyben a település civil szervezeteinek segítségével az állampolgárok és a helyi Képviselő-testület között aktív párbeszéd alakul ki egy jól szabályozott konzultációs folyamat részeként a település hosszú távú településfejlesztési koncepciójáról és jövőképeiről.

A program lépéseinek összefoglalása:

1. Találkozókat szerveztünk a Tordasi civil szervezetek és az önkormányzat képviselőinek részvételével, amelynek célja párbeszéd elindítása volt a település vezetése és lakosai, civil szervezetei között. Megismertük a település hosszú távú fejlesztési koncepcióját, és megvitattuk az aktuális problémákat, fejlesztési lehetőségeket.

Bevont közösségek száma: 13

Megvitatott kérdések:

- önkormányzat és civil közösségek kapcsolata, együttműködési lehetőségei
- lakóterületek fejlesztése (telekalakítás, fiatalok megtartása)
- közlekedés, közbiztonság, tömegközlekedés
- oktatás, szolgáltatásfejlesztés
- egészségügy, kultúra, idegenforgalom
- gazdasági-pénzügyi helyzet, forráshiány

2. Kérdőíves kutatás készült Tordas jelenéről és jövőjéről, a reprezentatív felmérésben megkérdeztük a tordasi lakosokat a település általános megítéléséről, a községben található szolgáltatásokkal és rendezvényekkel való megelégedettségről és a jövőbeni fejlesztési célokról.

Megkérdezett lakosok száma: 250

Az elkészült kutatási jelentés olvasható a község és a civil szervezetek honlapján, ismertettük a Képviselő-testülettel.

3. Állampolgári Tanács szervezése

Kétrészes előadást, képzést szerveztünk, amelyen szakértő ismertette az Állampolgári Tanácsokkal kapcsolatos külföldi és hazai tapasztalatokat. A tanács tagjai közé elsősorban azokat a lakosokat hívtuk meg, akiket a kérdőíves kutatásban résztvevők javasoltak, hogy képviseljék településünket.

Állampolgári Tanács lebonyolítása: 2008. június 14.

A részt vett tanácstagok száma: 12

Az Állampolgári Tanács témája: Tordas jövője – milyen legyen a község jellege a jövőben

A 12 tanácstag külső levezető – facilitátor segítségével 8 órán át vitatta meg, dolgozta fel a kiválasztott témát. Legfőbb problémának a falu kettészakadását találták, aminek okát abban látták, hogy a falu lakossága összetételében jelentősen megváltozott, a kommunikáció hiányos, és ez az összefogást, együttműködést, és ezáltal a falu fejlesztését gátolja.

A tanács a következő megoldási javaslatokat fogalmazta meg:

1. Lakossági megkérdezés, kommunikáció fejlesztése, kerekasztal: a formális és informális civil szervezetek képviselői negyedévente megvitadják az aktuális problémákat az információk jobb kicserélése érdekében

2. Fejlesztési célokról egyeztetés: egyeztető fórum létrehozása, amelynek tagjai képviselik az érintetteket: civil szervezetek, intézmények, informális szervezetek, vállalkozók. Javaslatok különválasztása: rövid-, hosszú távú feladatok, megvalósítás civil, illetve önkormányzati részvétellel, prioritások meghatározása, megvalósítás kidolgozása, eredmények, értékelés

3. Vállalkozók bevonása: előre egyeztetett ütemben a vállalkozók meghívást kapnának a polgármestertől, amelyen részt vesz az önkormányzat Gazdasági Bizottságának vezetője. A polgármester információt nyújt: ipari fejlesztési elképzelések, infrastruktúra fejlesztésről, a vállalkozók informálják a képviselő-testületet a fejlesztéseikről, munkaerő lehetőségeikről, logisztikai terveikről.

A program végén értékelő, összefoglaló munkamegbeszélést rendeztünk, és a programban résztvevők egy általunk kidolgozott kérdőív segítségével értékelték a programot. A résztvevők egyetértettek a program hasznosságával, sikerességével, és szükségesnek tartották a program folytatását. Ennek érdekében a végrehajtáshoz felelősöket, koordinátorokat jelölték ki.

Szendrői Júlia, Sze-Lá-ví Alapítvány

Felhívás Tordasért!

Kedves Tordasi polgárok!

A közelmúltban civil kezdeményezésre több helyi megbeszélés jött létre, amelyek egyikén (Állampolgári Tanács 2008. június 14-én) én is részt vettem. Ott megállapodtunk abban, hogy községünk, és a benne élők harmonikusabb, fejlettebb állapotáért 3 területen programot indítunk el.

Ezen programok egyike, a fejlesztési célok, lehetőségek számbavétele, amelynek koordinálását én vállaltam fel. Jelen program elindulásakor 2 fázist terveztünk:

1. fázis: közös gondolkodás a fejlesztési elképzelésekről, ezek közreadása

2. fázis: a beérkezett javaslatok megvitatása egy megbeszélésen, ahol a község civil és önkormányzati képviselői, valamint az érdeklődők vennének részt.

Fentiek értelmében kérek mindenkit, hogy ha van javaslata a község fejlődése, mindannyiunk jobb, hasznosabb élete érdekében, javaslatát küldje el e-mailben, vagy dobja be a levélszekrényünkbe. Bármilyen jellegű javaslat hasznos lehet, kérem bátran vegyenek részt az ötletek közreadásában! Kérdés esetén szívesen állok rendelkezésre.

Tisztelettel: Bodó Attila
E-mail: abl@freemail.hu
Lakás: Vörösmarty u. 17.
Tel.: 22/467-088

Helyi demokrácia-fejlesztés

Szendrői Júlia a Sze-Lá-ví Alapítvány képviselőjében a 2007. október-decemberi Kisbíróban tájékoztatott kezdeményezéséről, amelynek célja „aktív párbeszéd kialakítása Tordason a döntéshozók (Képviselő-testület) és az állampolgárok (civil szervezetek) között”. A megvalósításra kb. 1,5 millió forintot nyert a Nemzeti Civil Alapprogram (NCA) pályázatán.

Első lépésben a civil szervezetekkel megbeszéltek a településfejlesztési koncepciót, a következő lépés egy kérdőíves felmérés elkészítése, a befejezés pedig egy állampolgári tanács létrehozása.

Az állampolgári tanács létrehozása egy két előadásból álló vitaindító beszélgetéssel kezdődött. Az első előadáson sajnálatos módon a kb 1800 fős tordasi lakosságból csak 5 érdeklődő jelent meg, majd a végefelé még ketten csatlakoztak. A Cromo Alapítvány képviselője egy részletbe menő előadást tartott az Állampolgári Tanácsról, amely a demokrácia gyakorlásának egyik módszere.

Nekem személy szerint nagyon tetszik a módszertan, ezért megosztanám az olvasókkal nagy vonalakban a lényegét:

- Az Állampolgári Tanács egy bizonyos célra létrehozott (ad hoc) testület
- Egy kérdéssel foglalkozik, ami leginkább érdekli a közösség tagjait; a kérdést általában az a civil szervezet teszi fel, amely szervezi a Tanácsot
- Tagjai száma: 10-20 fő. A tagok reprezentatív mintát kell képviseljenek a közösség egészéből. A minta jellemzője a kérdéstől függ, pl. ha az a kérdés, hogy a bulizó fiatalok zavarják minden hétfvégén a falu lakosságát, akkor korcsoportok szerint kell reprezentatív mintát venni. Az előadó elmondta, hogy a gyakorlatban inkább úgy áll össze a tanács, hogy minden formális és informális szerveződéssé delegál egy képviselőt.
- A Tanácsnak egy ülése van, amely általában reggeltől késő délutánig tart
- Az ülés kezdeti szakaszában megkeresik a probléma gyökerét, majd megoldási javaslatokat sorakoztatnak fel. A megoldási javaslatoknak a helyi viszonyoktól függő, konkrét, megvalósítható megoldásoknak kell lenni. A végső dokumentum azt is tartalmazza, hogy a megoldásokat melyik szervezet vállalja és hogyan fogja véghezvinni.
- A végső dokumentumot a szervező ismerteti a hatóságokkal

Érdekes példa volt Diósd esete, ahol a konfliktushelyzet azért alakult ki, mert az önkormányzat el akarta adni sportpályáját, hogy egy bevásárlóközpont épüljön rajta. Az állampolgárok ezt ellenezték. Az Állampolgári Tanács ülésén kiderült, hogy tulajdonképpen az önkormányzat sem akarja eladni az ingatlant, de súlyos forráshiány miatt kényszerült ebbe a helyzetbe. A Tanács tagjai megoldásokat dolgoztak ki a forráshiány kezelésére, konkrétan úgy, hogy a helyi vállalkozók, civil szervezetek teremtik elő a hiányzó pénzt.

A jelenlévők a módszertan megértése után az alapkérdésen kezdtek gondolkodni. Szendrői Júlia felvetette az öregek otthonának építését, Derecskei János a turizmus fejlődését és a Hangya múlt felélesztését tartja legfontosabb kérdéseknek. Jómagam felvettem kérdésként a sportélet problémáinak megoldását, fejlesztését, valamint ami már többször elhangzott lakossági fórumokon: a sittlerakó megszüntetése és az ebből fakadó útkárosítás helyreállítása. Sajnos e két utóbbi kérdés még csak meg sem jelent információim szerint a később összeállított kérdőívben, mint lehetséges vitatéma.

A második előadáson (május 5-én) kb. 12 főre emelkedett az érdeklődők száma. A Cromo Alapítvány képviselője felvázolta a módszertan lényegét. Balogh Józsefné felháborodásának adott hangot, miszerint az országban már semmire nincs pénz, közben a vázolt célra el lehet költeni másfél millió forintot, és idehívhat drága pénzért előadókat. Az egészet meg lehetne oldani teljesen ingyen is, felajánlotta segítségét pl. a kérdőívek kitöltésében. Nem hisz a végeredményben sem, mert véleménye szerint nem mutat reális eredményt az olyan felmérés, amelyben a lakosságnak csak egy részét (200 fő hangzott el) kérdezik meg, ugyanis azt lehet befolyásolni, ki legyen a ki-választott. Véleményéhez mások is csatlakoztak.

Annak ellenére, hogy a megvalósításnak lehetnek gyenge pontjai, a kezdeményezés nagyon jó, mert véleményem szerint hozzájárulhat az összefogás erősítéséhez és a felelősségtudat kialakulásához. Sok sikert kívánok a szervezőnek a további lépésekhez!

Hajbin Tímea

Kedves Tordasiak!

Szokatlan megszólítást használok, ezen bizonyára sokan elcsodálkoznak. Kegyelem minékünk és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézustól. Ámen.

Sok töprengés eredménye ez a levél. Az utóbbi időben sok, ezideig meg nem történt esemény tanúi lehettünk (kerítés összefestés, gépkocsirongálás, tüntetés, népszavazás).

Miután az iskolaigazgató nyugdíjazása miatt pályázatot írtak ki, azt egy középiskolai tanár is megpályázta. A két község tanyestülete, önkormányzata pályázatát elfogadta, megválasztotta. A személye ellen sokan - prejudikálva - nemtelen támadást indítottak, náci bélyeget ragasztva rá. Tették mindezt azért, mert egy az iskolája által szervezett történelmi megemlékezésen, a történelmi hűség kedvéért náci uniformist öltött magára, míg két tanártársa szovjet és amerikai uniformist viselt. Ezt a cselekedetet Önök közül néhányan úgy minősítették, hogy az illető „náci”. Vajon amikor egy színész szerepet játszott Hitlerrel, Sztálinnal, vagy bárki más alakját, azonosul azzal, akit szerepében megismerjük? Ráragasztják az ominózus címkét?

Úgy gondolom, ingoványos talajra tévednek akik úgy gondolják, hogy ez az ember náci. Tapasztalatból tudom, mit jelent az ha valakire igaztalanul címkét ragasztanak, mivel ezt a címkézést volt alkalmam személyesen átélni. Senkinek nem kívánom ezt az állapotot átélni, megtapasztalni.

Kérem, az a közterület, amely mindannyiunk tulajdona, vajon hogyan érdemelte ki a ráfestett címkéket. Úgy gondolom, mindannyian, akik Tordason élünk ezáltal megbélyegezettek vagyunk, lettünk. Kérem az elkövető gondolja végig cselekedetét és vonja le tetteről a szükséges következtetést, legalább magában.

Mindezek után soraimat ezzel zárom. Az Istennek békessége, amely minden emberi gondolatot és békességet fölülhalad, meg fogja őrizni szívünket és gondolatainkat a Krisztus Jézusban.

Mély tisztelettel: Varga Sándor

Új óvodát tervezünk

Idén májusban több szülő érdeklődött levélben, hogy mi-
ent próbálja megoldani az önkormányzat az óvodai helyhiány
okozta problémákat.

A mai világban valóban igény a gyermekek minél kisebb
korban történő óvodai elhelyezése. A családok megélhetése mi-
att az édesanyák rákényszerülnek arra, hogy a szülés után ha-
mar visszamenjenek dolgozni, vagy munkahelyet keressenek.
Ez Tordason is évek óta probléma, de eddig nem volt megvaló-
sítható elképzelés a megoldásra. Elődeink korábban egy új
egészségház és uszoda építésében gondolkodtak. A jelenlegi
óvodaépület felszabaduló részébe tervezték az új csoport(ok)
elhelyezését. A lakóparkok kialakítása idején az önkormányzat
akkori vezetése nem fordított figyelmet arra, hogy ezzel az
óvodánk férőhelyhiánya egy pár év múlva még nagyobb problé-
ma lesz. A haszon a lakóparkok építőinek a zsebébe kerül, az
általuk gerjesztett infrastrukturális fejlesztéseket viszont - az
önkormányzaton keresztül - az itt élőknek kell finanszírozni.

Az elképzelésünk szerint - a jelenlegi 2 csoportos helyett -
3 csoportos óvodát fogunk építeni a Községházával szemközi
területre. Így egy tömbben lehetnének az oktatási intézménye-
ink, az óvodások az iskolásokkal együtt használhatnák az isko-
la alatti területeket, és a később felépítendő további épületeket.
Ez a jelenlegi halaszthatatlan bővítést oldaná meg hosszabb
távon úgy, hogy az üzemeltetése az önkormányzatnak nem ke-
rülne sokkal többbe. A jelenlegi épületben bővíthetnénk az orvosi
ellátást, valamint lehetne egy tartalék csoport is, ha később
szükség lenne majd rá.

Ennek megfelelően 2008. május 14-én a Képviselő-testület
úgy döntött, hogy az új óvoda tervezési költségének (5 565 600
Ft) előteremtésére pályázatot nyújt be. A pályázatot Veres And-
rea elkészítette és május 15-én beadtuk. Az új épület 650-750
m² alapterületű lesz, a bekerülési költsége 100-120 millió Ft.
Reményeink szerint, ha nyerünk, idén elkészülnek a tervek, és
a jövő év elején pályázhatunk az épület építésére. Ha az önkor-
mányzati adókat és díjakat jelenleg nem fizetők befizetnék a
tartozásaikat, a szükséges önrész máris a település rendelkezé-
sére állna. Ezért még nyár elején megkezdjük ezek végrehajtó
általi behajtását.

Mivel 1997-től építtetőként, majd 1999-től közel 8 éven ke-
resztül fenntartóként üzemeltettem egy kétcsoportos óvodát, az
ott szerzett tapasztalataimat igyekszem hasznosítani. Úgy gon-
dodom - és ezzel osztom képviselő társaim véleményét -, hogy
a település gazdasági stabilizálása után ez a következő legfon-
tosabb megoldandó feladatunk.

Juhász Csaba polgármester

Kiegészítés az „Utánajártunk” rovathoz

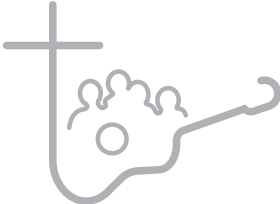
Május közepén írásban keresett meg Bedi Viktor, hogy az
újságjuk „Utánajártunk” rovatában a Fórum Lépcső projektről
írna. Szeretné megkérdezni, hogy az önkormányzat milyen
segítséget nyújtott a falu eme szépítési, építési munkálatához?
Tette ezt azért, mert a korábbi szóbeli interjúkban elhangzottak
másképpen értelmeztük, és abban egyeztünk meg, hogy
ezentúl az írásos módját választjuk az információcserének.
Sajnálatos módon azonban a válaszem nem jelent meg, így hát
mellékelem:

Kedves Viktor!

Kérdésére a válaszem a következő: 2007 őszén kismamák
kerestek meg azzal a kéréssel, hogy próbáljunk végre megol-
dást találni az általuk már több éve felvetett problémára, misze-
rint a sportpálya felől az orvosi rendelőnél nem lehet babakocsi-
val közlekedni. Egy ideig az út iskola felőli oldalán próbál-
koztak, de miután megépült a járda, a babakocsikkal az az oldal
végkép használhatatlanná vált. Két éve többen aláírtak egy kér-
vényt az akkori polgármesternek címezve, de láthatóan nem
történt változás. A megkeresés után, a járda melletti korlát át-
alakításával teremtettük meg a lehetőséget az iskolai oldalon a
közlekedésre. Ekkor merült fel a másik oldal átépítésének a
gondolata szinte egy időben a fórumon elindult kezdeménye-
zéssel. Az iskolatűz és a tél egy kicsit eltolták a megoldást, de
pár hete elkészült az új lépcső és a rámpa. Az önkormányzat a
felajánlott (és a hivatal pénztárába befizetett) 50 000 Ft mellé
újabb 50 000 Ft-ot tett, így 100 000 Ft értékű számla befogadá-
sában egyeztem meg a projektet irányító Cifka úrral. Ezúton
köszönöm az adományozóknak a felajánlott pénzt és az építke-
zésben résztvevőknek az elvégzett munkát! Nagyon örülök
minden olyan kezdeményezésnek, ami Tordas javát szolgálja.
Örülök, hogy ismét kezd visszaállni a társadalmi munka rangja
és elismerése, ahol nem csak pénz vagy egyéb juttatás ellené-
ben tudnak tenni az itt élők a falujukért. Remélem, hogy egyre
több olyan évek óta húzódó problémát sikerül közösen megol-
danunk, melyre eddig még nem sikerült megoldást találni. A
példák (járdaépítés, iskolatető átrakás, konyha átalakítás, la-
kásfelújítás, művészeti iskola vizesblokk kialakítása, az iskola
tetőtér egy részének a befejezése, játszótérfestés, szemétszedés,
faültetés, színpadfelújítás, pályázatírás) bizakodásra adnak
okot és remélem, arra biztatnak, hogy minél többen vegyünk
részt ezekben a közösségért végzett munkákban.

Üdvözlettel: Juhász Csaba polgármester

II. BÁRKA ZENEI FESZTIVÁL - TORDAS

Idén május közepén másodszor
került megrendezésre a Bárka Zenei
Fesztivál. A tavalyihoz képest keve-
sebb zenekart hívtunk és az együt-
tesek közötti szünetekben bábélő-
adásokat, a hitről szóló rövid beszám-
olókat hallhattunk. A rendezvényt
sokan segítették adományokkal és
felajánlott munkával.

Köszönjük Homonnay Géának, a Feldhoffer Kertészetnek,
a tordasi Baptista Gyülekezetnek, Dr. Göblyös Istvánnak, Jan-
csó Krisztiánnak, Kőszegi Sándornak, Mayer Imrének, Farkas
Balázsnak, Illy Lászlónak és a névtelen támogatóknak az ado-
mányokat. Köszönjük az együtteseknek a jó hangulatot, a két
Kovács Árpádnak a hangosítást, Süller Zsoltnak a szervezés-
ben nyújtott segítséget, Vargáné Craveró Csillának, Bence Zsó-
fiának és Molnár Lillának a kézműves foglalkozásokat, Ti-
maffy Péternek a fotózást, Vass Árpádnak a zenei felvételt,
Bokros Lászlónak és Füke Szabolcsnak a lelki táplálékot, ked-
ves feleségemnek és a többieknek a testi táplálékot.

Köszönjük mindenkinek, aki megtisztelt jelenlétével! Jövő
május közepén újra találkozunk!

Juhász Csaba

RONGÁLÁS - LOPÁS

A II. Bárka Zenei Fesztivál előtti este valaki ellopta a sport-
pálya villanyóra szekrényéből a Fi (életvédelmi) relét. A pótlá-
sa 22 640 forintjába került a tordasi adófizetőknek.

Ősi tánc a dobok hangjára

Tordas - Felemelő élményt nyújtott a közös dobolás és az ősi tánc a szép természeti környezetben, annak is, aki pusztán ösztönösen élte át azt.

A Tordason élő Benkő család a magyar hagyományok legősibb rétegét kutatja, s bizonyos elemeit tudatosan ápolja évek óta. A családfő, Benkő László alias Benyás és felesége, Klára idén Szent dobok hangja címmel invitálták ünnepi dobolásra és összetartásra mindazokat, akik így remélnék ősi módon erőt gyűjteni a modern civilizáció kihívásai közepette. A lehetőségekhez képest rekonstruált honfoglalás kori öltözetet viselő társaság már tavaly is impozáns ünnepséget tartott szép rítusokkal, idén pedig dél-amerikai indián táncokkal gazdagították a hazánkban sokfelé gyakorolt, az egykori sámánhitből táplálkozó szokáscselekményt. A község tágas, füves szabad terén, a kettős kereszt körül először a Földanyát köszöntötték, amelynek sebeit az összetartó társaságok közössége hivatott begyógyítani a mai keresztény-sámánhitűek vélekedése szerint. Az Opusztaszerről hozott, megáldott földet a kereszt tövébe szórták, majd Domak Anikó zenész előadásában elhangzott a hun miatyánk. Dobolva, énekelve vonultak át a tűzkapu lángjai alatt, majd szakrális körtáncot jártak - a nők a belső körön, balra, s a férfiak a külső körön, jobbra - a teremést szimbolizálva. A fekete, derékig érő hajú ifjú dobos, Akaxe Mexikóból hozta el Tordasra az aztékok táncát. Jaime a perui kecsua indián sámánok gyógyító szertartásából idézett. A helybéli Tűz lángja zenekar a csángók dalai által hozta el az ezer kilométernyire élő magyar testvéreink üzenetét, Benyás erre az alkalomra írt egy kurultáj himnuszt. A kurultáj a belső-ázsiai nemzeti-törzsi gyűlés neve, s nem titkoltan az ebből az időből való szokások felelevenítésével nyomatékosítják a magyarság legősibb emlékeinek fontosságát az e szokáskörhöz tartozó társaságok. A Gyúron élő Lezsák Levente két szépséges fehér lóval mutatta be kaszkadőr tudományát. Nem kunsztolt! - hangsúlyozta Benyás, hiszen a ló nem egyszerűen egy idomítható jószág, hanem a magyarok szent állata, szakrális jelképe is. Az elmélyülés elenére, vagy éppen annak kiteljesedéseként a szabad tűzön készült ételek elfogyasztása következett, hiszen a közös étkezés rituáléja része az összetartásnak, mint az együttes tánc és az ének.

Zsuhár Melinda

(Köszönjük a Fejér Megyei Hírlap cikkét! - szerk.)

ŐSEINK Hunok és Magyarok

Eredetmondáinkban Hunor és Magor egymást minden bajban segítő testvérpár. Apjuk Nimród volt, anyjuk pedig, a szépséges Énéh.

Hunortól származik a hunok népe, Magortól pedig a magyaroké, közös őstől növelve, nevelve e két vitéz nemzetet.

A régiek emlékezete azt is ránk hagyta, hogy az árpádfi Turul nemzetségbeli László király Atillától, a hunok nagy királyától – „Isten ostorától”- örökölte táltos erejét, ami a korabeli Európa legnagyobb uralkodójává nemesítette őt.

A Zala megyei Göcsej öregjei azt tartják, hogy Atilla na-

gyon szeretett e dimbes-dombos tájon lakni, formás házat is épített itt magának és népes családjának.

A Kerka patakot a királynéről nevezték el, aki szívesen fürdött bársonyos vizében. Kámaházán Atilla fáját is számon tartják.

A Felvidéken (a mai Szlovákiában) Szepsi közelében ősidőtől fogva létezik négy székely falu Lucska, Barka, Áj és Szádelő. Az itt lakók a Torna völgyének egyik szikláján Atilla lovának patkónyomát találták meg, s napjainkig szent ereklyeként őrzik. Innen nem messze, Szádelő völgyében Szent László király táltos lovának patkónyoma látszik – miképpen szerte e Kárpát-hazában – nagyon sok áldott helyen megtalálható. E felvidéki székely falvak öregjei ma is büszkék hun származásukra.

Monda szól arról is, hogy őseik Atilla maradék népe, hogyan találkozott itt Árpád magyarjaival: A hegytetőn a hunok a magyarokkal, és hol a hunok fogtak el a magyarokból, hol pedig a magyarok a hunokból. Mikor vége volt a harcnak, és a foglyokat kihallgatták, kiderült, hogy egy nyelven beszélnek. Akkor oszt megörültek a hunok is, hogy itt vannak a magyar testvérek, akiket ők vártak, azóta mióta ott hagyták őket Ázsiában. A magyarok is megörültek, hogy itt vannak az ő testvéreik, akiket régóta kerestek itt Európában.

A másik mondában, amikor a három napos csata után – keleti szokás szerint – közösen temették el a halottakat, a koporsó egyik oldalát tartó hun vitéz örömmel fedezte föl, hogy az átelenes oldalon haladó másik koporsót vivő magyar vitéz, az ő nyelvén beszél és megfordítva.

E négy székely falu tartotta meg emlékezetében Atilla fiainak viszálykodását is. A hun király örökségéért civakodott ezen a tájon Ellák, Irnák, Csaba, Dengizik és Aladár: az Atilla fiak. A testvérharcban Irnák letaszította Dengiziket a Szádelővölgy hasadékába. Lenn a mélyben találták meg a szeretett Dengizik összezúzott holttestét. Nagy volt a szomorúság és a gyász. A hunok a gyász jeléül levágták a hajukat, s felhasogatott arccal ültek a tetem mellett.

A halottat azután ragyogó fegyverzetben, sok drágasággal és híres táltos lovával együtt temették el a Szár patak mentén, a ravatalnak nevezett sziklába.

Évek múltával ellenség lopakodott a völgybe, hogy Dengizik sírjának kincseit, Atilla örökét elorozza, de a hegynyílás bezárult fölöttük s a nyílás fenekén a Szár patakban többé nem folyt víz. Akárki emberfia nem férhetett a kincshez, a Dengizikkel eltemetett Atilla-örökség az évszázadokkal később uralkodó Szent László királyt illette meg.

A monda tanulsága szerint Szent László, Atilla táltos lova erejét örökölte s vele lett teljes szentséges küldetése.

Benyás

Tedd a jót!

A mai világ nem arról szól, hogy másokkal törődj.
Aki így gondolja, kinevetik, hisz elszállt az az idő.
Gyűjtsél többet! Vegyél mindent! Önző légy! Ez a cél!
Ha ilyen lettél nem vagy több, mint egy irányított lény.

Tedd a jót! Próbálj Jézus szavait megfogadva élni!
Tedd a jót! Akarj az Ég Urának gyermekévé lenni!
Tedd a jót! Másokért éljél, ne csak magadért!
Tedd a jót! Tedd a jót! Tedd a jót!

Ha valamit teszel az életedben, nézed, hogy mit szólnak.
Az elvárásnak ha nem felelsz meg, könnyen kilóghatsz.
Hogy gondold! Elég égő! Megkapod majd másoktól.
De ha így fogsz élni, nem leszel több, mint egy a százból.
Tedd a jót!...

Miért nem akarod tudni végre, miért születted?
Valakik vártak és fontos volt, hogy a világra jöjjél.
Legyél ember! Maradj gyermek! Szíved legyen Szeretet!
Nem sok dolog, mégis könnyű élni így az életed.
Tedd a jót!...

Juhász Csaba
(elhangzott a II. Bárka Zenei Fesztiválon, Tordason)

A MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Ez már a második Kisbíró 2008-ban, amelybe nem érkeznek meg a hírek a Művelődési Ház vezetőjétől!

Veres Andrea főszerkesztő

Szemészeti szűrés

Május végén Dr. Czövek Irén szemész szakorvos szűrővizsgálatot végzett a tordasi óvodások és alsó tagozatos iskolások körében. Így egyszerűen és gyorsan kiszűrésre kerültek az esetleges szemészeti problémák. A körülbelül 120 vizsgált gyerekből mindössze nyolcnál észlelt a doktornő problémát, önékik kell korrekció miatt gyermek szemészetet felkeresni. Ezek között a gyerekek között ketten voltak olyanok, akiknek van szemüvegük de már nem megfelelő. Ez nagyon jó arány.

Mi az, amit a szülő tehet? Mint tudjuk nagyon fontos, hogy a csecsemőket megfelelő mennyiségű és minőségű inger érje, és ide tartozik a látásinger is. Úgyanúgy fontos, amikor csak úgy nézelődik a kiságyban, játszószőnyegen és az is, amikor mutogatunk neki dolgokat, mesélünk a világról. Ennek segítségével gyorsabban alakulnak ki kapcsolatok az agyban és könnyebben tanul majd. A látás maga is egy hosszú tanulási folyamat, ami a méhen belül kezdődik. Az újszülött 20-25 centiméterről lát a legjobban, nem kedveli az éles, hideg fényeket, ezek zavarják a látásban. Napról napra többet és többet van nyitva a szeme, így kéthónaposan már követi a fényt, szemmozgása függetlenedik. Kb. 4 hónaposan felfedezi a kezét és pár hónap múlva már szívesen elnézelődik a szobában vagy séta közben a babakocsiból, már célzottan nyúl tárgyakhoz, kedvei a mesekönyvet, szívesen elhallgatja a mesét és nézegeti a színes képeket. Amíg eléri a 17. hónapot sokszor tűnhet úgy, hogy kancsalít, de ez csak a koponyaforma miatt van. A térlátás másfél éves korra alakul ki, ekkora megtanulja az agy, hogy a két szemből érkező képet hogyan kell értelmezni. Ez a tanulás óvodáskor kezdetére begyakorlott folyamattá válik (ekkor rajzol, utánoz, rajzok alapján mesél). A fejlődés 6-7 éves korra fejeződik be.

Nem árt persze szakembert is felkeresni az egészséges gyerekekkel sem. Az első vizsgálat rögtön az újszülött osztályon történik meg. Ezután körülbelül 9 hónaposan lehet megmutatni a babát szemészeten, majd 2 és félévesen és később pedig az óvoda végén, az iskola előtt. Természetesen az iskola egészségügyi ellátás keretében minden óvodást és az iskolában pedig minden második osztályt szűrünk. Nagyon fontos, hogy akiknél itt probléma van mielőbb jussanak szakemberhez.

Téglás Luca Vera, védőnő

Édesanyaként szeretném megköszönni, hogy Vera észrevette elsős gyermekünk látásproblémáját. Mivel általában hat-éves korig van jó esély az ilyen gyógyulásra, az utolsó pillanat után kerültünk a lelkiismeretes szakemberhez, Dr. Czövek Irén doktornőhöz, akinek útmutatásai alapján néhány hónap alatt elértük, hogy gyermekünk immár egyformán jól lát mindkét szemével. Most hosszabb időszak következik: egy szemüveg viselésével van remény, hogy néhány év alatt - az egyébként nem látható - kancsalsága is elmúlik.

A laikus számára nem észlelhető kancsalság időben elkezdett kezelésének sikerén felbuzdulva kértük meg a doktornőt, hogy Tordason végezze el az érintett korosztály szűrését. A cikkben említett nyolc közül 2-3 komolyabb kezelést igénylő gyermek van.

Az ő szüleinek tapasztalatból mondom, hogy a doktornő által előírt kezelés sikere nagyrészt a gyermekek és a szüleinek múlik. Kíméletesen, de rá kell kényszeríteni a gyereket a szem letakarására és a szemüvegviselésre. Mielőbbi gyógyulást kívánok!

Az önkormányzatnak pedig köszönöm, hogy anyagi támogatásával (50 000 Ft) lehetővé tette a szűrővizsgálatot, és így hozzájárult a nyolc gyermek látáskorrekciójának elkezdéséhez.

Veres Andrea

50 éves a tordasi Otthon!

Mint arról a Kisbíró hasábjain már hírt adtunk, az ünnepi év alkalmából programsorozat indult, melynek kapcsán szeretnénk Tordas és a környező községek lakói számára még nagyobbra tárni kapuinkat, megismertetni az intézményt, a benne folyó munkát, az itt élő emberek értékeit.

Március óta tekinthető meg az Otthonban az Elmúlt 50 év c. fotókiállítás, mely képekben kíséri végig a kastélyban, majd az új épületekben történeteket. Április 19-én a Somogyi Béla utcában működő lakóotthont szeretnék volna bemutatni a nem rég odaköltözött lakók, sajnos az érdeklődők elmaradtak.

Május 14-én a kistérség óvodásait hívtuk játékos délelőttre a „Játssz Te is velünk!” program keretében. Örültünk, hogy igazi vidám gyermekzsivaj töltötte be a házat.

Május 27-én az intézmény „Nem vagyok MÁS” Országos Esélyegyenlőségi Konferencia helyszíne volt, ahol a házigazdák - az intézmény lakói - a téma szakértő előadóiként is bemutatkoztak.

Március óta kézműves délutánokat szervezünk Gyúron, az evangélikus plébánián működő papíripari foglalkoztatásban, ahol a kosárfonás (május 30.), folton-folt (július 25.), papírrózsa készítés (augusztus 29.), jávai textilbatik (szeptember 26.) valamint a nemezelés (október 31.) technikájával ismerkedhetnek az érdeklődők.

November 21-én fenyődíszeket készíthetnek közösen mindazok, akik szívesen töltik az idejüket új és régi kézműves fogások elsajátításával.

A fenti rendezvényeken túl szeretettel hívtunk minden kedves tordasi lakost június 20-án délután az 50. évfordulóját ünneplő Fővárosi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Otthona és a 15. évfordulóját ünneplő „Jövőt nekik is” Alapítvány rendezvényére. A meghívás Önöknek, Tordas lakóinak szól, tisztelet és megbecsülést jelképezve. Június 20-án egésznapos program keretében ünnepeltünk, délelőtt komolyabban, magasztosabban, délutántól hajnalig vidáman és felhőtlenül szórakozva. Volt itt színielőadás (A sárga kő c. előadás szereplői az otthon lakói, dolgozói és a Soproni Líceum társulata voltak),

Botta Dénes fotója

kézműves forgatag a Gesztenyés úti épület előtt, kézműves vásár, tézene, a 10 éves Tordasi Szivárvány Együttes jubileumi koncertje és utcabál (a Rock Campani és a Bananas zenekarokkal). A jó hangulatot büfé, tombola is segítette. Az otthon lakói és dolgozói, barátai, ismerősei, a támogatók is a bál vendégei voltak.

Bízunk abban, hogy mindenkinek, akik beléptek a nyitott kapukon, s együtt ünnepeltek velünk, maradandó élményt jelentett ez a nap!

Eisenbacher Imréné

Duatlon eredmények

2008. május 1-jén a Tordasi Majális-Sportnap keretében sikerült másodsorra is megrendezni a Tordas Duatlon versenyt, ahol a tavalyihoz képest többen vettek részt.

Ezúton szeretném megköszönni mindazoknak a segítségét, akik közreműködtek, hozzájárultak a verseny színvonalának, jó hangulatának és biztonságban való lebonyolításának megvalósításában:

Eredmények:

Ifjanc kategória (6-10 év):

I. hely Kalamár Botond
II. hely Szabó Gábor
III. hely Nemes Dávid

Ifjanc kategória(11-14 év):

I. hely Sárossy Gyula
II. hely Báhidzski Máté
III. hely Kónya Bence

Suhanc kategória

I. hely Pántya Bertalan
II. hely Cseh-Szombathy Balázs
III. hely Cseh-Szombathy Orsolya

Éltes kategória

I. hely Vogl Péter
II. hely Turu Gábor
III. hely Somlói József

Nők kategória

I. hely Kovács Mónika
II. hely Király Krisztina
III. hely Pántya Jánosné

Tordas Község Önkormányzata

Mentőállomás - Martonvásár
Polgárórség - Tordas
Rendőrkapitányság - Gárdony

Turu Gábor
Családi bolt
Györgyi ÁBC
Mészáros bolt
Hegedűs Mónika
Viki ÁBC

Bradák György
Szilágyi, Kónya, Vlad család
diák segítőtársaim

a verseny technikai részét levezető hölgyek: Zita, Márta

Egy év múlva újra Tordas Duatlon!

A Duatlon után a Tordas SE cselgáncs szakosztálya egy sikeres bemutatót tartott, amit nagy élvezettel tekintett meg számos érdeklődő.

Kalamár Domokos testnevelő

LABDARÚGÁS

Az őszi szezon végeztével, az „ifi” a 3. helyen zárt, míg a felnőttek a 13. helyen indultak neki a tavaszi fordulónak. A 2007/2008-as bajnokságot, az AGÁRDI TERMÁL megyei II. osztályú csapatok között a következőképp zártuk:

Felnőtt csapat:

9. helyen: 11 győzelem, 5 döntetlen, 14 vereség
62:76 gólarány - 38 ponttal.

Ifjúsági csapat (ifi):

6. helyen: 17 győzelem, 1 döntetlen, 12 vereség
89:100 gólarány - 52 ponttal.

Igazolásaink:

Huszár Balázs, Kupi János, (I.), Puskás Balázs, Varga Ádám (Ifi)

Öregfiúk: 2 csapatunk van:

azonos osztályú, megyei öregfiúk bajnokságban játszanak.

Mindkét csapat a középmezőnyben végzett.

Aki nem annyira jártas a helyi fociban, annak lehet, hogy nem sok mindent mond az előző pár mondat, így fontos kiemelni, hogy az utóbbi jó pár év legjobb eredménye született az „egyistáknál”, az „ifinél” pedig a '90-es évek közepe táján élhettünk át hasonló sikert!

A labdarúgó szakosztály taglétszáma 120 fő. Ebből az igazolt versenyzők száma 90, és 30 pártoló tagunk van. Ami azt jelenti, hogy egy adott éves tagsági díjat fizetnek- 3000 forintot-, amivel természetesen támogatják a „tordasi focit”! Mindannyian tudjuk, hogy nagy szükségünk is van rá. Köszönjük!

Mint arról már korábban beszámoltunk, 2007 tavaszán végre megvalósult, hogy a legkisebb - focizni szerető - generációt foglalkoztathassuk, hogy a szervezett labdarúgó sporteseményekre felkészítsük őket. Falunkban erre eddig még nem volt példa, hogy a kis lurkók versenyezzenek! Hetente két edzésük van, kedden és pénteken, 17 órától. Ahogy a nagyoknál, úgy itt is Kollár Endre az edző.

A tornákon Májér Ottó segíti csapatunkat a győzelemhez. Jelenleg az „U-13” korcsoportban játszunk, de években mérve elég szélsőséges az összeállítás, mivel 9 éves játékosaink is a 13 évesek ellen fociznak. Általában 6-7 tornán vesznek részt egy szezonban, ahol kiváló eredményeket érnek el. A helyszín mindig más, de a csapatok ugyanazok: Gyúró, Martonvásár (Mustang), Kajászó, Ercsi, Ráckeresztúr, de összecsaptak már a Vasas és a Tabán egyesületével is. Aki látja/látta őket focizni, küzdeni, egy pillanatra sem kételkedik abban, hogy a tordasi focinak van jövője! (...jelene...múltja...)

Nemrég „leszerződöttük” a Mihovics Mártika által 2 éve működő „Fénysugár” táncsoportot, akik 5-8. osztályos tordasi általános iskolás lányok, és focicsapatunk pom-pom lányai is egyben!

Köszönjük Csajok!
MINDENKINEK köszönjük az eddigi segítséget, támogatást, szurkolást, amire a jövőben is feltétlenül számíthatunk!

A legfrisebb hír:

A június 30-i testületi ülésen megkaptuk a következő félévhez szükséges anyagi biztonságot (700 000 Ft-ot).

Köszönjük a Falu támogatását és az Önkormányzat bizalmát!

Hajrá Tordas!

Labdarúgó Szakosztály

Judo-cselgáncs

2008 április 27-én Tapolcán a Tavaszi Kupa meghívásos versenyen vettünk részt. Rajtunk kívül olyan rangos egyesületek versenyzői neveztek mint Veszprém, Ajka, Balatonfüred, Tapolca. Versenyzőink megállták a helyüket, és szép eredményekkel öregbítették Tordas jó hírét a Balaton-felvidéki cselgáncsozók körében is.

Eredmények:

I. hely:	Erdélyi Kristóf Kalamár Botond
II. hely	Kónya Bence Pápai Áron
III. hely	Récsi Ádám
V. hely	Konczos Vince

Kalamár Domokos testnevelő, edző

Cselgáncs bemutató a tordasi sportpályán, május 1-jén

GYEREKOLDAL

Talalós kérdések (Rekordok az állatvilágban)

Melyik állat a leggyorsabb a vízben?
Átlagos sebessége 30-40 km/h (delfin)

Melyik állat a leggyorsabb a szárazföldön rövid távon?
72 km-es óránkénti sebességgel indul, s eléri a 113 km-es sebességet, ezt a tempót azonban csak néhány percig bírja. (gepárd)

Melyik a leggyorsabb hosszú távon?
57 km-t tesz meg óránként. (versenyló)

A gyorsaság bajnokai kétségtelenül a madarak. A leggyorsabb óránként 300 km-t tesz meg. Ki ő? (vándorsólyom)

A kolibri házassága Maja mese

A kis kolibri gyönyörű madár volt, de szegény volt az istenadta. Egy szép napon elhatározta, hogy férjhez megy.

Igen ám, de előbb új fészket kell raknia, ahová majd elviheti újdonsült férjét. Szegény madárnak szegény a háza is. Pici ágakból, száraz fűszállakból megállás nélkül gyarapította a kis lakot, el is készült vele hamarost. Nem lett valami híres, de azért el lehetett lakni benne.

- No, ezzel megvolnánk- sóhajtott a kolibri -, de semmim sincs a lakodalomhoz - siránkozott.

Panaszát meghallotta a fülemüle. Szívesen segítene volna, ha maga is nem olyan szegény, mint a templom egere. Így aztán már ketten sopánkodtak, tanakodtak, míg végül mégis csak a fülemüleinek támadt egy jó ötlete:

-Én szépen tudok énekelni. Dalommal ide hívogatom a többi madarat, s hátha akad köztük valaki, aki segít a bajodon.

Így is lett. Szólt, trillázott a csalogány, sereglettek a madarak, de még más állatok is. A fülemüle meg szépen dalban panaszkolta el nekik a kolibri nagy-nagy bánatát. Olyan szívhez szólóan adta elő, hogy mindenki megsajnálta a szegény kis mennyasszonyt.

- Majd adok én neki láncot – ajánlotta fel a fűrj, mert sárgás tollait a mellén, akár egy lánc, egy fényes zöld csík ékítette.

- Én pedig szövök neki ruhát – versengett a pók.

- Cipőt meg adok én – toldotta meg a szarvas.

- Fésűnek megteszi a hátam – mondta a tarajosgyík.

- Én hozom az édességet – kiáltotta büszkén a darázs.

- Én pedig virágot bontok – ígérte a liliomfa.

A kis kolibri nem hitt a füleinek ennyi szép ajándék hallatán. Mert így járultak az állatok mind elébe, mindegyik adott valami csekélységet. A végén még ki is festették az esküvői ruháját. Meg is ülték a lakodalmat azon nyomban. S a kolibrik azóta is díszes toll ruhában pompáznak, szakasztott olyanban, mint a kis menyasszony ékes menyegzői öltözete volt.

Humor

Szomorúan megy haza a kisfiú az iskolából.

-Apu! Nem értem a kivonást. Azt mondta a tanító néni, hogy 6-8= -2, hogy lehet ez?

-Hát ez egyszerű! Képzeld el, hogy utazik 6 ember a buszon. Ebből leszáll 8, egyértelmű, hogy kettőnek fel kell szállnia, hogy senki se legyen a buszon!

Az iskolaév végén így köszön be a hazatérő Józsi:

- Apa, nagy megtakarítást csináltam nektek!

- Miféle megtakarítást?

- Megismétlem az osztályt, így nem kell új könyveket venni!

Ötletek a nyári szünidőre

Keresgéljete programokat a következő oldalakon:

A nyilvánosan meghirdetett gyerekprogramokról szól a

Gyerekprogram.lap

Gyerekmusor.lap.hu

Gyerekkönyvtár.lap

Gyermekszínház.lap

Hegedűs Mónika

AJÁNLÓ

Az e havi számban nem egy könyvet szeretnék ajánlani, hanem egy nagyon közeli helyet, ahol az egész család el tud tölteni egy kellemes napot. Ez pedig a Mészeg-hegy, Pákozdsukorói arborétum. A pákozdi csata emlékműve tövében, a domboldalon található ez a remek kiránduló hely. Innen a tó teljes panorámája tárul elénk. Madárlesről látni az egész Velencei tavat. Sőt szakavatott vezetéssel megtekinthető a tó madár – és vízi világa vagy a tanösvény. Ha elfáradunk meg lehet pihenni az árnyas fák alatt.

Nagyon jó játszóteret is találhatunk kicsiknek nagyoknak egyaránt. Ha megéhezünk nagyon közel van egy halászcserda a Szűnyog-szigeten. Utána érdemes kipróbálni a sétahajókázást is, ami innen indul és a nádasok között át visz bennünket Agádra.

Mindenkinek ajánlom nyári programnak.

Nagy Ilona

RENDŐRSÉGI HÍREK

Tisztelt Gépjárművezetők (Üzembentartók)!

2008. január elején több jogszabály módosult, köztük a Közúti Közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, mely bevezette az un. „objektív felelősség rendszerét” meghatározott szabálysértések elkövetése esetén, melyet 2008. május 2-án 00.00 órától elkövetett cselekmények esetén alkalmazni kell.

Ezen jogszabály alapján a gépjármű üzembentartója, illetve a jogszabályban meghatározott esetekben a gépjárművet használatra átvevő személy felel azért, hogy az általa üzemeltetett (vagy használt) gépjárművel

- a megengedett legnagyobb sebességre,
- a vasúti átjárón való áthaladásra,
- a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire,
- a járművel történő megállásra és várakozásra,
- az autópálya leálló sávjának igénybevételére,
- a behajtási tilalomra, a kötelező haladási irányra,
- a természet védelmére vonatkozó - külön jogszabályban meghatározott - egyes előírások betartására kerüljenek.

Ezen szabályokat megsértő gépjármű üzembentartója, illetve használója 30 000 forinttól 300 000 forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújthatóak.

A fentiekkel kapcsolatban a 410/2007. (XII.29.) Korm. rendelet melléklete tartalmazza az egyes szabálytalanságért kiszabható bírság összegét. A kiszabható összegek fix összegek, a hatóságnak nincs mérlegelési jogköre, ebből kifolyólag a pénzbírság összegét nem módosíthatja, még szociális indokokra tekintettel sem.

A bírságot a hatóság a szabályszegést követően 60 napon belül határozattal szabja ki, amit a határozat jogerőre emelkedését követően 30 napon belül kell megfizetni.

A törvény szerint szabálysértési eljárásban azzal a személlyel szemben pénzbírság nem szabható ki, akivel szemben a szabálysértési eljárás tárgyát képező cselekmény miatt közigazgatási bírság kiszabásának van helye. A közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárás a szabálysértési eljárás ugyanazon jogsértés miatt történő lefolytatását nem érinti.

Példa:

Tehát ha az üzembentartó, illetve a használatba vevő, aki lakott területen belül például 50 km/h helyett 92 km/h sebességgel közlekedik, az az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII.28.) Korm. rendeletben előírt pénzbírság (mely 3 000 forinttól 60 000 forintig terjedhetett a hatóság mérlegelésétől függően) helyett 130 000 forint pénzbírságot fizet, közigazgatási bírságként. De mivel a sebességtúllépésével megvalósítja a „sebességkorlátozás jelentős túllépése” szabálysértést, ezért bár a szabálysértési eljárásban pénzbírság nem szabható ki vele szemben (kapja a magasabb összegű közigazgatási bírságot) viszont a szabálysértési eljárás következményeként a járművezetéstől való eltiltás intézkedést továbbra is lehet vele szemben alkalmazni.

A másik fontos változás, hogy megszűnik azon lehetőség, mely szerint az üzembentartó közli, hogy „az adott időpontban közeli hozzátartozóm vezette a gépjárművet, akit nem kívánok megnevezni”. Az intézkedés lényege, pont az, hogy az üzembentartó felel a gépjárművel kapcsolatban a fenti szabályok betartásáért. Ez alól a törvény ad néhány kivételt (ellopás, kölcsönadás esetén) de ezen tény igazolását szigorú okirati bizonyítottsághoz köti, tehát nem elég az üzembentartó szimpla nyilatkozata.

További balesetmentes vezetést és jó utat kíván a Gárdonyi Rendőrkapitányság!

Polgárőr hírek

Megköszönve eddigi támogatásait, a Polgárőrség folyamatos működéséhez további támogatókat kell találnunk. Vezetőségünk tagjai (Andorfy Ottó, Cifka János, László Endre, Milichovszki Ferenc, Zsilinszki István) személyesen fog szolgálatra jelentkezők és támogatók érdekében jelentkezni a falu lakói közt. Kérjük, segítsék munkánkat, és jelentkezzenek, akik bármi módon segíteni tudnak bennünket.

Andorfy Ottó, Tel.: 30/9347-816, E-mail: andorfy@citromail.hu

A közös munka öröme Megkezdjük az iskola alsó udvarának felújítását

A napokban alakult **Reneszánsz Nőegylet** hívta össze a tordasiakat egy kis munkára június 21-én, szombaton délelőttre, az iskola udvarára.

A tanárok kérésére határoztuk el, hogy az alsó udvar végében lévő szakadékos, fákkal, bokrokkal benőtt, szeméttel jól teleszórt száraz medret megritkítjuk, kitakarítjuk. Ez a meder-maradék valaha a Szent László-patak ága volt, ahol az állatokat itatták, kendert áztatták. Az idő sodra, a patakmeder rendezése eltüntette a vizes oldalágat. A száraz meder még létezik az iskola kertjének végétől a Szabadság utcai kertek alatt.

A gyerekek szeretik a bozótot, változatos terepszíntű, kalandokat kínáló, árnyas kertrészt. A testi épységük óvására kiszedtük a mederből a köveket, sített, üveget, nyilont, vasat. A fák veszélyes száraz részeit levágtuk, a bozótot megritkítottuk, így az ügyeletes és napközis tanárok figyelemmel kísérhetik a gyermekek mozgását. A levágott fa részeket több kupacba raktuk, hogy hamar száradjon, és mihamarabb el lehessen tüzelni. A részsű tetején csúfoskodó, veszélyes, mély gödröt teletöltöttük, törmelékkel, kővel, kaszálékkal.

Világos, tiszta „kaland-kert” várja szeptemberben a gyerekeket.

A munkára **25-30 ember gyűlt össze, három korosztály képviselőjében.** Voltak nagypapák, nagymamák, papák, ma-

mák, gyermekek, főként iskolás korú gyermekek és hozzátartozóik. A munka vidáman folyt. A gondos anyák finom harapnivalóról, a polgármester sok ásványvízről gondoskodott.

Boldogan tértünk haza. Jó ügyért fáradoztunk, s fáradtunk el a kánikulában.

Bottáné Böröczffy Erzsébet, nagymama

MEDITAX Tordas Kft. - BIOPATIKA – Tordas

Vény nélküli gyógyszerek, gyógynövények, gyógytermék, gyógyászati segédeszközök. Szakmai háttérrel szolgáljuk ki Önt! Vásárlóink vérnyomását ingyenesen mérjük!

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig, 14-16 óráig, Telefon: 22/467-650, 30/268-58-43

Bőrgyógyászati magánrendelés

Hajhullás, pattanásos bőr, pikkelysömör, ekcéma, nemi betegség, lábszárfekély, gombás bőr modern kezelése. Allergiás betegségek kivizsgálása és kezelése. Dr. Apostol Éva szakorvos, Bejelentkezés: 30/972-6272.

Háziorvosi Rendelő Tordas, Köztársaság út 1., minden héten csütörtökön 10 órától

Olvasás- és írászavar (dyslexia, dysgraphia) terápiája általános- és középiskolások számára. Kovács Zsuzsanna, Tel.: 70/3147-103

Francia és német nyelvű oktatást, korrepetálást vállalok.

Tordas, Somogyi B. utca, Tel.: 22/467-688, 30/99-62-432

Gyimesközéplokon, Hidegségpatakon a Boglárka Vendégház szeretettel várja pihenni vágyó kedves vendégeit.

25 férőhely, 2-3-4 ágyas szobák. 18 Euro/fő/éjszaka félpanzióval. Szász Ágnes, Tel.: 22/467-745, 00-40-746487712

Köszönetnyilvánítás

Szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik Kónya Istvánnét utolsó útjára elkísérték, sírjára a tisztelet virágait elhelyezték, és osztoztak a család gyászában.

Férje, gyermekei, unokái

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak a rokonoknak és ismerősöknek, akik Németh Sándorné temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek.

A család

Részletes tanácsok a helyes napozásra, az UV index értékeinek megfelelően

UV index 0,0-2,9: gyenge sugárzás => Nem jelent veszélyt az átlagember számára, kivéve a csecsemőket, és a nagyon érzékeny bőrűeket.

Kb. 35 perc napozás javasolt, érzékenyebb bőrűeknek és kisgyerekeknek ennél is kevesebb; 11 óra előtt, ill. 15 óra után ennek kétszerese is megengedhető. Viseljen napszemüveget a verőfényes napokon! Télen a friss hó megkettőzi az UV sugárzás erősségét. Ha könnyen leég, ne járjon fedetlen bőrfelülettel, és használjon napvédő krémet! Ügyeljen arra, hogy a vízfelület visszaveri a napsugarakat! Használjon legalább 15-ös faktorú napvédő krémet! Azt a bőrfelületet fokozottan védje, amely ki van téve a visszavert sugárzásnak: pl. áll, orr alatti terület.

UV index 3,0-4,9: mérsékelt sugárzás => alacsony veszélyességi szint

Az érzékeny bőrűek 45 perc alatt leéghetnek. Kb. 25 perc napozás javasolt, érzékenyebb bőrűeknek és kisgyerekeknek ennél is kevesebb; 11 óra előtt, ill. 15 óra után ennek kétszerese is megengedhető. Szabadban tartózkodva ne hagyja fedetlenül bőrét! Hordjon UV-szűrős napszemüveget és használjon napvédő krémet!

UV index 5,0-6,9: erős sugárzás => kockázat

A védtelen bőrfelület számára emelkedett kockázatot jelent, az érzékeny bőrűek 30 perc alatt leéghetnek. Kb. 20 perc napozás javasolt, érzékenyebb bőrűeknek és kisgyerekeknek ennél is kevesebb; 11 óra előtt, ill. 15 óra után ennek kétszerese is megengedhető. Minél kevesebbet tartózkodjon napon 11-15 óra között! Használjon legalább 15-ös faktorszámú napvédő krémet! Hordjon széles karimájú kalapot, védje szemét UV-szűrős napszemüveggel!

Építkezők, építők figyelem!

Vasbeton kengyelek, nyíróvasak gyártását családi házakhoz, kerítésekhez korrekcion, rövid határidővel vállalja a FERROBILL Bt.

Tordas, Somogyi B. u. 48., Tel.: 30/424-9005

Építőipari munkákat, felelős műszaki vezetést, művezetést és bonyolítást vállalunk. Tel.: 30/365-7786

Faiskola - 5 éve működő faiskola várja látogatóit Tordason.

Tordas, Rákóczi út 40-41 sz. alatt. Tel.: 22/668-051, 22/467-107

Ingyenes hitel ügyintézés lakásvásárlásra, felújításra és szabad felhasználásra.

Boros Anikó, Tel.: 30/420-6109

Okleveles táj-és kertépítész mérnök - nagy szakmai gyakorlattal, építész kamarai tagsággal – kertek és egyéb zöldterületek tervezését, kerítésépítési és kútúrasi engedélyezési tervek készítését vállalja.

Bottáné Böröczffy Erzsébet, 2463 Tordas, Rákóczi út 41., Tel.: 20/9253-312

Kishiró - Önkormányzati lap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Főszerkesztő: Veres Andrea

Kiadvány szerkesztés: Teszár Térképészeti Kft., Tordas

Nyomdai kivitelezés: Kamara Print Nyomda, Budapest

Példányszám: kéthavonta 750 példány

Általános és államilag elismert nyelvizsgákra felkészítő tanfolyamok

INGYENES SZINTFELMÉRÉS ÉS BEIRATKOZÁS:
szept. 1-től szept. 13-ig
hétköznap 16-18, szombaton 9-12 óráig

For Everyone
Angol Nyelviskola
Martonvásár, Budai út 23. (MartonVásárHáz emeletén)

06-22/467-519 . 06-30/626-9032
www.4every1.extra.hu

UV index 7,0-7,9: nagyon erős sugárzás => magas kockázat

A 7,0-7,9- es UV index a védtelen bőrfelület számára magas kockázatot jelent. A leégési idő 20 perc. Legalább 15-ös faktorszámú napvédő krémet használjon! 11 óra előtt és 15 óra után tartózkodjon a napon, maximum 20 percig. Széles karimájú kalap, napszemüveg, napernyő, a fedetlen testrészekre fényvédő krém alkalmazása feltétlenül szükséges. Használjon legalább 15 faktoros napvédő krémet, kétóránként kenje újra bőrét! Ne csak a strandon védje magát, városnézés, bevásárlás közben is használjon napvédő krémet, öltözzön megfelelően, védje vállát, karját, lábát!

8,0 felett: extrém sugárzás => nagyon nagy kockázat

A 8,0 feletti UV index nagyon nagy kockázatot jelent akkor, ha nem védekezünk. Ez az extrém UV sugárzás hazánkban ritkán fordul elő. Extrém sugárzásra kell felkészülni a tengerparton és magas hegyekben nyaralóknak! Legyen különösen elővigyázatos! A nem kellően védett bőr nagyon gyorsan, 10 perc alatt leég. 11 és 15 óra között ne tartózkodjon a napon, keresse az árnyékokat, öltözzön fel, viseljen széles karimájú kalapot és napszemüveget! A legalább 15-ös faktorú napvédő krémet ujjnyi vastagon kenje a bőrre, kétóránként kenje újra bőrét! Ne csak a strandon védje magát, városnézés, bevásárlás közben is használjon napvédő krémet, öltözzön megfelelően!

A fényvédők helytelen használata fokozza a bőrrák kockázatát! A gyár által garantált fényvédelem érdekében viszonylag jelentős mennyiséget kell felkenni a bőrre. A téves biztonságérzet miatt a fényvédőt használók többsége van kint a napon, kevésbé védekeznek máshogy is, mint akik már eleve kerülnek a túlzott napozástól, így számukra nagyobb a leégés, és a bőrrák kialakulásának kockázata! A fényvédelemmel kapcsolatban tehát ma már nem a fényvédő kenőcsök használata áll az első helyen. A helyes magatartás: ésszerűen kerülni a napot, ismerni bőrtípusunkat és ennek megfelelően napozni.

ÁNTSZ

RENŐRSÉGI TELEFON

Tordas Község Önkormányzata úgy határozott, hogy finanszírozza egy rendőrségi mobiltelefon havi előfizetési díját. Ez a telefon éjjel-nappal az éppen szolgálatban lévő járőrautóban csörög ki. Reményeink szerint a járőrautó így hamarabb érhet ki a helyszínre, ezzel javul a település közbiztonsága, és a tordasiak biztonságérzete.

20/969-5963

Könyvtári hírek

Kedves Olvasók!

A könyvtár nyáron az alábbi időpontokban lesz nyitva:
Július 2., július 9., augusztus 21, augusztus 27.
13.45 - 16.30

Varga Szabolcsné

Főzzünk játszóteret!

Gyűjtsük a Knorr Delikat8 termék vonalkódjait és nyerjünk játszóteret gyermekeinknek!

Az akció 2008. augusztus 15-ig tart!

Tordasról eddig 47 205 grammnyi ételízesítő csomagolásán szereplő vonalkód érkezett be a szervezőhöz.

Az eddigi szép eredményhez jelentősen hozzájárult az óvoda konyhája. Köszönjük a segítséget!

A vonalkódok leadhatók az óvodában, iskolában, művházban, és a családi vegyesboltokban.

A játék állása megtekinthető a www.delikat.hu weboldalon.

KÖZHASZNÚ MUNKÁRA JELENTKEZŐKET KERESÜNK!

A tavalyi évhez hasonlóan ismét pályáztunk közhasznú munkavégzés keretében történő foglalkoztatásra. A Csizmarikné Katona Éva által készített pályázaton sikerült 1 főre, 4 hónapra 90%, 2 főre, 6 hónapra 70%, összesen 1 132 860 Ft támogatást nyerni.

Továbbra is várjuk azok jelentkezését, akik regisztrált munkanélküliek és hasonló módon szeretnének néhány hónapig besegíteni településünk szépítésébe. Szellemi munkára is van lehetőség!

Nyári napközis tábor

A Reneszánsz Nőegylet nyári napközis tábort szervez 8-14 éves tordasi gyerekeknek. **2008. július 28 - augusztus 1. között, 8-16 óráig** biztosítjuk a felügyeletet és a programokat. A részvételi díj: **3000 Ft/fő**, mely tartalmazza a tízórai és az ebéd, valamint a programok költségét. Három vagy többgyermekes családoknak 2000 Ft/fő.

Programok: kézműves foglalkozás, sportprogramok, helyismereti túra, daltanulás, természetvédelmi foglalkozás. A tábor helyszíne a Művelődési Ház, ebéd a szociális otthonban lesz.

Elsősorban olyan gyerekek jelentkezését várjuk, akiknek nincs lehetőségük egyéb táborozáson részt venni.
Jelentkezés: noegylet@gmail.com, tel.: 20/9686-627

Veres Andrea
a Reneszánsz Nőegylet elnöke

Fesztivál³

2008. július 26. szombat,
tordasi sportpálya

Idén is lesz Fesztivál, igaz a hír, ami szájról szájra terjed. Ebben az évben is a megszokott fergeteges hangulattal, látvánnyal, ütős programmal, ami remélhetőleg üdítően hat a „konzumfesztiválok” dömpingje mellett. Itt garantáltan nem találkozunk multinacionális vállalatok molinóival és hostesslányok seregével.

16 órakor kezdődnek a programok a sportpályán, ahol lesz minden mi szem-, száj-, fülnek ingere: fiatal tordasi és „nem evidéki” tehetségek koncertjei, előadásai, kiállításai. A szombati rendezvény többek közt a Fesztivál alkotótábor záró estéje is, melyen bemutatásra kerülnek az öt nap alatt született művek.

Laza fesztivál ígérkezik tehát, kinek mihez lesz kedve. Csendes kontempláció sör mellett, vagy ugrálás a színpadnál. Fiatal fesztivál. Csak el kell jönni július 26-án, szombaton.

**Program:
Kezdes 16:00-kor**

Zenekarok:

Tűz Lángja, Paul's Angels, Switch, Kingston Cruisers, Psycho Mutants, Budapest Brékcsockerz

Előadások, performanszok:

Lángvirág Tűzszínház: Játszmák, Néptánc bemutató, Fesztivál alkotótábor bemutatói

www.fesztival.hu

A programváltozás jogát fenntartjuk!

A Fejér Megyei Közgyűlés Környezetvédelmi és Vidékfejlesztési Bizottsága

Idén áprilisban, a Föld Napja alkalmából meghirdetett „Fejér megye biodiverzitása” című pályázatának lényege, hogy a természeti kutatásban résztvevő iskolák tetszőlegesen kiválasztanak egy vagy több, eltérő adottságú területet, felmérik a rajta élő növény- és állatfajokat, valamint lefotózzák és értékelik a vizsgált terület biológiai változatosságát.

A részletes pályázati kiírást és adatlapokat e-mailben megküldtük minden iskola részére még májusban, de megtalálhatók a Fejér Megyei Önkormányzat honlapján is (www.fejer.hu). Természetesen bármely iskola bekapcsolódhat még a természetismereti kutatásba, a felmérések eredményeit szeptember 15-ig kell megküldeni a Bizottság számára (elegendő e-mailben is).

A legjobb munkákat beküldők pénzjutalomban részesülnek, de mindenkinek tudunk ajándékozni természetismereti kiadványokat, valamint őshonos fákat.

Teszár Tamás, a Fejér Megyei Közgyűlés Környezetvédelmi és Vidékfejlesztési Bizottságának tagja